

gemeente harderwijk

KRANENBURG

**Participatiejournaal
Ontwikkeldkader**

Participatiejournaal

Verslag van de participatie in startfase
Kranenburg: Het Ontwikkelkader

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
1.1 Waarom een participatiejournaal?	5
1.2 Participatieplan Kranenburg	5
1.3 Praat mee, denk mee, doe mee	5
2. Doelen, aanpak en uitgangspunten	6
2.1 Doelen	6
2.2 Aanpak	6
2.3 Uitgangspunten	7
3. Betrokken stakeholders	8
4. Overzicht communicatiemiddelen	9
4.1 Advertenties	9
4.2 Sfeerverslag participatiemarkt ‘Bouwen met Buren’	11
4.3 Projectwebsite www.kranenburgharderwijk.nl	13
4.4 Participatieplatform: www.kranenburgharderwijk.nl/praatmee	13
4.5 Huis-aan-Huis brief omwonenden en stakeholders	14
4.6 Sociale media campagne	15
4.7 Spandoeken	15
5. Overzicht participatieactiviteiten	16
5.1 Doelstelling en participatieniveau	16
5.2 Participatie belangrijke stakeholders	16
5.3 Participatiemarkt Kranenburg: Bouwen met Buren 2 november	17
5.3.1 Inrichting en programma participatiemarkt	18
5.3.2 Vragenlijsten	18
5.3.3 Vlaggenlijn met ideeën	19
5.3.4 Rondleidingen over terrein Kranenburg	19
5.3.5 Presentaties geschiedenis van Kranenburg	19
5.4 Online mogelijkheden op participatieplatform	20
5.5 Presentatie/tentoonstelling in het stadhuis	21
6. Resultaten participatie	22
6.1 Resultaten participatie belangrijke stakeholders	22
6.1.1 Stakeholder Stichting MESS	22
6.1.2 Stakeholder - Landstede	23
6.1.3 Stakeholder - Stichting Knarrenhof®	25

6.2	Resultaten samenvattingen (online) vragenlijsten per thema.....	26
6.2.1	Duurzaamheid.....	26
6.2.2	Leefomgeving.....	27
6.2.3	Mobiliteit.....	28
6.2.4	Erfgoed.....	29
6.2.5	Landstede.....	30
6.3	Samenvatting en reacties op open vragen.....	31
6.3.1	Samenvatting reacties op thema: Mobiliteit	31
6.3.2	Samenvatting reactie op thema Leefomgeving	32
6.3.3	Samenvatting reactie op thema Duurzaamheid	33
6.3.4	Samenvatting van reacties op thema Erfgoed	34
6.3.5	Samenvatting van reacties op thema Landstede op Kranenburg	35
7.0	Resultaten social media campagne	36
7.1	Facebook, Instagram en LinkedIn	36
7.1.1	Praat mee over Kranenburg.....	36
7.1.2	Kom je naar de participatiemarkt 'Bouwen met Buren'	37
7.1.3	Quotes bezoekers bouwen met de burenen.....	38
	Bijlage I Stakeholders	40
	Bijlage II Woordwolk vlaggenlijn ideeën participatiemarkt Bouwen met Buren.....	43
	Bijlage III Vragenlijsten	44
	Bijlage IV Alle reacties open vraag per thema.....	100

1. Inleiding

1.1 Waarom een participatiejournaal?

Dit participatiejournaal is een verslag van de participatie rondom het uitzetten van de eerste koers van het te ontwikkelen gebied Kranenburg: het Ontwikkelkader. Het doel van de participatie is om inwoners en andere betrokkenen te laten meedenken over de toekomst van deze nieuwe woonwijk. In dit journaal vertellen we welke verschillende stappen en activiteiten we hebben ondernomen. We beschrijven de opzet van de participatie en geven een overzicht van de uitkomsten en resultaten. Dit journaal is bedoeld voor iedereen die heeft bijgedragen in deze eerste participatiefase over het ontwikkelkader: de huidige huurders/gebruikers, omwonenden, inwoners, ondernemers, stakeholders en andere geïnteresseerden.

1.2 Participatieplan Kranenburg

Voor Kranenburg is een apart, door de raad vastgesteld, participatieplan opgesteld. Het doel is zoveel mogelijk mensen te betrekken bij de ontwikkeling en besluitvorming van Kranenburg. Inwoners, omwonenden, ondernemers en andere belanghebbenden krijgen de mogelijkheid om mee te denken en hun stem te laten horen. Samen met hen zetten we de eerste koers uit voor de toekomst van deze nieuwe woonwijk. Met de verzamelde feedback en input maken we plannen die zo veel als mogelijk aansluiten bij de behoeften van de inwoners.

1.3 Praat mee, denk mee, doe mee

Meepraten, -denken en -doen kon op verschillende manieren en momenten. Samen zijn we in gesprek gegaan, zowel online als offline. Begin augustus 2023 zijn we gestart met verkennende gesprekken met en bezoeken van een aantal belangrijke stakeholders: Onderwijsinstelling Landstede, Stichting MESS en het COA (huurders en gebruikers van Kranenburg) en Stichting Knarrenhof®. Direct daarna zijn we aan de slag gegaan met het informeren, raadplegen en actief betrekken van inwoners en andere belanghebbenden. Hiervoor zijn verschillende communicatie- en participatiemiddelen ingezet. Tijdens de participatiemarkt Kranenburg: 'Bouwen met Buren' op 2 november 2023 hebben inwoners actief meegedacht over onderwerpen als leefomgeving, duurzaamheid, erfgoed, mobiliteit en Landstede op Kranenburg. Er zijn veel gesprekken gevoerd, vragen gesteld en waardevolle ideeën en meningen verzameld. Op ons participatieplatform ww.kranenburgharderwijk.nl/praatmee konden mensen op dezelfde manier meedenken door het invullen van online vragenlijsten.

2. Doelen, aanpak en uitgangspunten

In alle fases zetten we ons in om inwoners en andere belanghebbenden te betrekken bij de ontwikkelingen van Kranenburg. Hierbij hebben we ons de volgende doelen gesteld.

2.1 Doelen

- Het vroegtijdig informeren en betrekken van inwoners en andere belanghebbenden bij de ontwikkelingen van de nieuwe woonwijk Kranenburg.
- Inzicht te krijgen in de verschillende belangen, perspectieven en ideeën van de verschillende stakeholders.
- Uitleg geven over welke beslissingen er straks worden genomen en waarom. We streven hierbij naar een goede relatie en wederzijds begrip.
- Draagvlak creëren. Inwoners, omwonenden en belanghebbenden praten, denken en doen mee, hiermee vergroten we begrip en steun voor de plannen.

2.2 Aanpak

In het strategisch participatieplan Kranenburg staan de doelen, doelgroepen, strategie, kernboodschap, participatieactiviteiten en communicatiemiddelen in detail beschreven. Ook worden hier de zes niveaus van participatie uitgelegd.

1. Informeren (deelnemers weten)
2. Raadplegen (deelnemers praten en denken mee)
3. Adviseren (deelnemers adviseren)
4. Coproduceren (deelnemers doen en beslissen mee)
5. Meebeslissen (deelnemers beslissen)
6. Zelf organiseren (deelnemers bepalen)

In deze eerste fase van het participatietraject – het opstellen van het ontwikkelkader voor Kranenburg - zijn de participatieniveaus 1 (informeren), 2 (raadplegen) en 3 (adviseren) toegepast. Daarbij zijn we verder gegaan dan het alleen betrekken van direct omwonenden en belanghebbenden. Voor het uitzetten van de eerste koers voor Kranenburg hebben we bewust *alle* inwoners van Harderwijk en Hierden uitgenodigd. Waarom? Omdat we geloven in het samenbrengen van ideeën, zodat Kranenburg een wijk wordt van ons allemaal. En omdat we willen dat inwoners en toekomstige bewoners zich hier straks thuis voelen en trots zijn op dit bijzonder stukje Harderwijk.

2.3 Uitgangspunten

Bij een 'bijzondere' metamorfose van deze historische locatie, is informatiebehoefte en inzicht in de belangen en verwachtingen van de omgeving belangrijk. Daarom communiceren we vooraf duidelijk over de nut en noodzaak van de ontwikkeling. Aan de basis staat dan ook het informeren en goed op de hoogte houden van inwoners en belanghebbenden.

Uitgangspunten

- Aan de basis van alles staat het informeren van inwoners Harderwijk en Hierden over onze plannen. We communiceren doorlopend over het proces, bij mijlpalen, highlights, besluitpunten en rond participatiemomenten.
- We zijn zichtbaar en herkenbaar (visuele identiteit) met een eigen projecthuisstijl voor Kranenburg.
- In onze communicatie over participatie scheppen we vooraf heldere verwachtingen waarover inwoners wel en niet kunnen meepraten, -denken en -doen. Daarbij maken we gebruik van de participatieladder.
- Naast geplande proactieve communicatie, communiceren we ook reactief. Denk aan de interactie op social media en het reageren via het online participatieplatform www.kranenburgharderwijk.nl/praatmee
- De projectwebsite www.kranenburgharderwijk.nl is het visitekaartje en het basiskanaal (broninfo) waar alle informatie over het project te vinden is en waarin we via onze social media en andere communicatiemiddelen naar verwijzen.

3. Betrokken stakeholders

Bij participatie bekijken we goed wie we betrekken bij de plannen. Daarom hebben we eerst alle stakeholders in kaart gebracht. Bijlage I bevat een gedetailleerde lijst. De positie, belangen en invloeden van de stakeholders kunnen gedurende het project veranderen. Het is daarom een dynamisch overzicht dat per projectfase wordt aangepast, aangevuld en bijgewerkt.

In de startfase (ontwikkelfase) van het project richtte de communicatie en participatie zich in hoofdlijnen op:

- De burens van Kranenburg
  - direct omwonenden
  - ondernemers en bedrijven direct grenzend aan Kranenburg
- Huurders en gebruikers van Kranenburg
  - het Centraal Opvang Orgaan opvang asielzoekers (COA)
  - Onderwijsinstelling Landstede
  - Stichting de MESS
- Stichting Knarrenhof®
- Inwoners van Harderwijk en Hierden
- ODNV, Waterschap Vallei en Veluwe, VNOG en provincie Gelderland
- Andere belanghebbenden, zie stakeholderslijst

4. Overzicht communicatiemiddelen

Om inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden te informeren en te betrekken bij de ontwikkeling van Kranenburg zijn verschillende communicatiemiddelen ingezet.

4.1 Advertenties

In het gemeentenieuws van de Harderwijker Courant zijn advertenties geplaatst om de participatie aan te kondigen. (publicatiedata: 18 oktober, 25 oktober en 1 november 2023). In de advertenties zijn inwoners, ondernemers van Harderwijk en Hierden en andere geïnteresseerden geïnformeerd en uitgenodigd mee te praten. Het accent lag hierbij op de uitnodiging voor de participatiemarkt Kranenburg: Bouwen met Buren op donderdag 2 november. Voor meer informatie konden lezers terecht op onze projectwebsite www.kranenburgharderwijk.nl. Op het participatieplatform www.kranenburgharderwijk.nl/praatmee konden zij vanaf 2 november de vragenlijsten invullen. Deze hebben we gepromoot via een QR-code.

UITNODIGING Praat mee over Kranenburg!

Het voormalige kazerneterrein Kranenburg wordt ontwikkeld tot een woonwijk. Een unieke plek waar wonen, werken, onderwijs, sporten, cultuur, ontspannen en natuur samenkomen. Hoe Kranenburg eruit gaat zien? Dat weten we nog niet. Daarbij kunnen we jouw hulp goed gebruiken.

We staan aan het begin van een nieuw hoofdstuk voor Kranenburg en we willen

dat iedereen hier in kan meedenken. Daarom nodigen we niet alleen direct omwonenden uit, maar alle inwoners van Harderwijk en Hierden.

Samen zetten we de eerste koers uit voor de toekomst van deze nieuwe woonwijk: een gebiedsvisie voor Kranenburg.

Waarom? Omdat we geloven in het samenbrengen van ideeën, zodat Kranenburg een wijk wordt van ons allemaal. En omdat we willen dat jij als inwoner of misschien wel toekomstige bewoner, je thuis voelt en trots bent op dit bijzondere stukje Harderwijk.

Kom naar de participatiemarkt Kranenburg: Bouwen met Buren op donderdag 2 november van 15.00 - 20.00 uur in de Mess op het terrein Kranenburg, ingang Oranjelaan 11a

Maak kennis met de geschiedenis van dit historische stukje Harderwijk

- presentatie in de Mess om 16.00 uur of om 19.00 uur
- rondleiding over het terrein, start om 18.15 uur

Of zien we je online?
Meepraten en meedoen kan ook op ons online participatieplatform www.kranenburgharderwijk.nl/praatmee

Meer weten over Kranenburg?
Kijk op onze projectwebsite www.kranenburgharderwijk.nl

KRANENBURG Een nieuwe woonwijk in het groen

Lening Toekomstbestendig Wonen weer beschikbaar

Raadsinformatie

De Commissie Mens & Maatschappij vergadert op **donderdag 26 oktober vanaf 19.30 uur** in het Huis van de Stad. U bent van harte welkom. Op de agenda staat de Begroting 2024. De complete agenda en bijbehorende stukken zijn te lezen op www.harderwijk.nl/vergaderingen.

De fracties PvdA en GroenLinks hebben het college schriftelijke vragen gesteld over Tussentijdse evaluatie PMD-pilot. De fractie CDA heeft het college schriftelijke vragen gesteld over de markering van de stadsmuur en de Raad van de Toekomst. Raadsragen en antwoorden zijn te vinden op www.harderwijk.nl/raadsragen.

Sinds deze week kunnen woning-eigenaren in Harderwijk en Hierden opnieuw de Toekomstbestendig Wonen Lening aanvragen. Dit keer is de lening ook beschikbaar voor Verenigingen van Eigenaren (VvE's).

Woning-eigenaren en VvE's sluiten lening af tegen aantrekkelijke rente

Woning-eigenaren en VvE's die hun huis of gebouw energiezuiniger, levensloopbestendiger of asbestvrij willen maken, sluiten de lening af tegen een aantrekkelijke rente. Het geld kunnen ze bijvoorbeeld inzetten voor het

aanbrengen van een traplift, het plaatsen van HR++ glas of het verplaatsen van de badkamer naar de begane grond.

Meer informatie en aanvragen
Wie een Toekomstbestendig Wonen Lening wil aanvragen, heeft een toewijzingsbrief van de gemeente nodig. De aanvraag van de lening start op www.harderwijk.nl/lening-toekomstbestendig-wonen.

Kijk voor meer informatie over de lening op www.svn.nl/toekomstbestendig-wonen-gelderland.

Hoe bereidt Harderwijk zich voor op de klimaatveranderingen? Praat mee!

Overstroomde straten, opkomend rioolwater of uitgedroogde tuinen. Daar zit niemand op te wachten. Daarom werkt gemeente Harderwijk aan duurzame rioleringszorg en goede aanpassingen op het veranderende klimaat. Laat weten wat u als inwoner, terreinbeheerder of bedrijf belangrijk vindt als het gaat om afvalwater, regenwater, wateroverlast en klimaat. Zo werken we samen aan een leefbaar en klimaatbestendig Harderwijk.

Vul de online vragenlijst in op het Online Stads gesprek via www.onlinestadsgesprek.harderwijk.nl.

Meld evenementen 2024 vóór 1 november

Wilt u in 2024 een evenement organiseren? Geef dit dan vóór **1 november 2023** aan de gemeente door.

Meld uw evenement op tijd
Evenementen die u op tijd bij ons meldt, betrekken we bij de evenementenkalender die we voor 2024 maken. U hoort dan begin 2024 al of uw evenement op uw voorkeursdatum en gewenste plek gehouden kan worden. Daarna kunt u een vergunning voor het evenement aanvragen. Pas nadat wij uw vergunningsaanvraag beoordeeld hebben, hoort u of

u definitief toestemming krijgt voor het evenement.

Gebruik het formulier op de website
Op het formulier 'Vooraankondiging evenement 2024' kunt u aangeven waar en wanneer u uw evenement wilt organiseren. En wat voor soort evenement dit is. Het formulier vindt u op www.harderwijk.nl/ evenement-organiseren. Neem voor meer informatie contact op met mevrouw J. Westrik van gemeente Harderwijk, via telefoonnummer 0341 411 911.

Nieuwe hondennen in Hierden

De gemeenteraad heeft gevraagd om een nieuwe hondennen in Hierden. Om een plek te vinden die voor zoveel mogelijk Hierdenaren geschikt is, konden inwoners van Hierden een vragenlijst op het Online Stads gesprek invullen.

De Zuiderzeestraatweg is de beste plek
Ruim 250 inwoners vulden de vragenlijst in. Ruim twee derde van hen wil een extra hondennen in Hierden. Omdat er niet veel geschikte plekken zijn, kozen we vooraf 3 mogelijke plek-

ken. De rotonde bij de Zuiderzeestraatweg vinden de meeste mensen geschikt. En het is de plek die de minste mensen ongeschikt vinden.

We verwachten dat de hondennen dit jaar klaar is
We willen de hondennen voor het einde van het jaar maken. De gemeente ruimt de hondennen op in de hondennen op. Dit gebeurt met een speciale machine.

UITNODIGING Praat mee over Kranenburg!

Het voormalige kazerneterrein Kranenburg wordt ontwikkeld tot een woonwijk. Een unieke plek waar wonen, werken, onderwijs, sporten, cultuur, ontspannen en natuur samenkomen. Hoe Kranenburg eruit gaat zien? Dat weten we nog niet. Daarbij kunnen we jouw hulp goed gebruiken.

We staan aan het begin van een nieuw hoofdstuk voor Kranenburg en we willen

dat iedereen hier in kan meedenken. Daarom nodigen we niet alleen direct omwonenden uit, maar alle inwoners van Harderwijk en Hierden.

Kom naar de participatiemarkt Kranenburg: Bouwen met Buren op donderdag 2 november van 15.00 - 20.00 uur in de Mess op het terrein Kranenburg, ingang Oranjelaan 11a

Samen zetten we de eerste koers uit voor de toekomst van deze nieuwe woonwijk: een gebiedsvisie voor Kranenburg.

Waarom? Omdat we geloven in het samenbrengen van ideeën, zodat Kranenburg een wijk wordt van ons allemaal. En omdat we willen dat jij als inwoner of misschien wel toekomstige bewoner, je thuis voelt en trots bent op dit bijzondere stukje Harderwijk.

Maak kennis met de geschiedenis van dit historische stukje Harderwijk

- presentatie in de Mess om 16.00 uur of om 19.00 uur
- rondleiding over het terrein, start om 18.15 uur

Of zien we je online?
Meepraten en meedoen kan ook op ons online participatieplatform www.kranenburgharderwijk.nl/praatmee

Een nieuwe woonwijk in het groen

Meer weten over Kranenburg?
Kijk op onze projectwebsite www.kranenburgharderwijk.nl

4.2 Sfeerverslag participatiemarkt 'Bouwen met Buren'

Ondanks dat storm Ciarán donderdag 2 november over ons land raasde, kwamen maar liefst 150 bezoekers naar de participatiemarkt Kranenburg: Bouwen met Buren in de Mess. Er zijn veel gesprekken gevoerd, vragen gesteld en waardevolle ideeën en meningen verzameld. Na afloop van de participatiemarkt is een sfeerverslag gepubliceerd in de Harderwijker Courant (publicatiedatum: 15 november 2023) en op onze [projectwebsite](#).

Kranenburg: een wijk waar mensen er samen iets moois van maken!

Hoe maak je van een oud kazernesgebied een toekomstbestendige woonwijk die past bij Harderwijk? Over die vraag ging begin deze maand de participatiemarkt 'Kranenburg: Bouwen met Buren'. Ondanks de storm die over Nederland raasde, trok de markt ruim 150 bezoekers. Een mooie opkomst. Uit alle reacties blijkt een enorme behoefte aan seniorenwoningen in deze wijk. Maar dat is zeker niet het enige dat 's middags en 's avonds voorbij kwam in alle gesprekken.

Als locatie voor deze interactieve markt koos de gemeente de oude officersmess, aan de rand van het gebied. Een sfeervolle plek waar bezoekers niet alleen informatie kregen, maar ook zelf hun verhaal konden doen. Dat kan nog steeds trouwens, want op www.kranenburgharderwijk.nl/praatmee kunnen alle inwoners via vragenlijsten hun ideeën en wensen kenbaar maken. Die mogelijkheid is er tot 5 december. Onder de bezoekers van de participatiemarkt waren opvallend veel vijftigplussers. De inbreng van jongeren werd wat gemist. Daarom wil de gemeente de komende tijd op andere plekken nog met hen in gesprek gaan.

Stormbaan en sierlijk hekwerk
Kranenburg was tot in de jaren negentig een belangrijke opleidingsplaats voor militairen. Dat zie je nog steeds terug aan de grote gebouwen, de stormbaan en het sierlijke hek rondom het terrein. Het gebied heeft een heel eigen karakter. Inmiddels is het al jaren in gebruik voor onderwijs en opvang van asielzoekers, maar dat gaat veranderen. De overeenkomst met het COA loopt tot 1 juli 2026, dan wordt de opvang op deze locatie beëindigd. De gemeente wil Kranenburg ontwikkelen naar een woonwijk waar ook ruimte is voor werk, onderwijs, ontspanning, sport, cultuur en natuur. Daar ligt een mooie uitdaging en dat maakt het meedenken van inwoners extra belangrijk.

'Ik vind het positief dat de gemeente ons nu al uitnodigt om mee te denken'

Buurtbewoner Gerrit Groot (77)

'Ik ben vooral gekomen om mij te laten informeren. Mijn vrouw en ik wonen vlakbij, in de wijk Kranenburg-Zuid. We kijken uit op de hoofdingang. Dan wil je uiteraard weten wat de plannen zijn. Er hangt hier van alles, dus ik ben nog druk aan het lezen. Toen we hier in 2000 kwamen wonen, werden er nog VN-militairen opgeleid op Kranenburg. Later kwam Landstede en in 2016 het AZC. Dat laatste heeft ons wel wat overvallen. Opvang is belangrijk, maar alles was al min of meer besloten voordat wij ervan hoorden. Zo'n procedure is voor een omwonende niet prettig.'

'Het idee van een nieuwe woonwijk spreekt mij zeker aan. Ik vind het positief dat de gemeente ons al vroeg uitnodigt om mee te denken. Het is een mooie plek, dichtbij alle voorzieningen. Ook het vele groen spreekt aan. Zelf hebben we veel interesse in een Knarrenhof. Dat zou perfect passen. We zijn nog actief en vitaal, maar we wonen met z'n tweetjes in een groot huis. In de toekomst wil je kleiner, maar hoogbouw trekt ons niet en echte alternatieven zijn er niet. Met een woning in een Knarrenhof blijven we in dezelfde buurt, wonen we op de begane grond, hebben we een gemeenschappelijke tuin en delen we met andere senioren de zorg voor elkaar. Op onze leeftijd een ideale optie. Maar er zijn meer gedagden, dus we wachten 't rustig af.'

Dat was ook goed te merken tijdens de participatiemarkt. Nog niet eerder had de gemeente zo'n uitgebreide opzet gekozen. Dit keer geen presentatie in een zaalje met daarna een vragenronde, maar juist veel meer inzet van digitale middelen in combinatie met gesprek en interactie. In de oude officersmess (momenteel: de MESS, een culturele broedplaats) hingen overal panelen met tekeningen, foto's en uitleg. Bijvoorbeeld over de monumentale bomen, de oude gebouwen en alle keuzes in het waterbeheer.

QR-codes en anekdotes

Medewerkers van de gemeente en verschillende adviesbureaus gaven direct antwoord op vragen over het gebied. Plannen zijn er nog niet; alles bevindt zich in een

beginstadium. Maar er spelen wel allerlei thema's, zoals duurzaamheid, mobiliteit, leefomgeving en cultureel erfgoed. Via het scannen van QR-codes konden bezoekers vragenlijsten invullen over die onderwerpen. Ook verzorgden twee oud-militairen aan het begin van de avond een rondleiding op het kazerneterrein, waardoor het verleden – aan de hand van smakelijke anekdotes – weer meer tot leven kwam. In de theaterruimte van de MESS gaf onderzoeker Vita Teunissen van het bureau SteenhuisMeurs uitleg over de historie van Kranenburg en daarmee ook over het verleden van Harderwijk als belangrijke legerplaats.

Christel Vervoort en Niels van Gerven van het adviesbureau Viduro begeleiden de

gemeente bij het zogeheten participatieplan. Zij vertelt: 'Als gemeente kies je vooraf in welke mate je bewoners betrekt bij een nieuwe ontwikkeling. De gemeenteraad heeft bij Kranenburg gekozen voor minimaal raadpleging van de bevolking. Daarmee vraag je inwoners gericht naar hun wensen en ideeën en geef je aan dat je die inbreng belangrijk vindt bij keuzes die je gaat maken.'

Zoveel mensen, zoveel meningen, weet Vervoort. 'Ik sprak net een man en die wil beslist geen auto's in die nieuwe wijk, terwijl een ander juist aangaf dichtbij de woning te willen parkeren. Dus dan merk je al direct: als gemeente kun je niet alle wensen een-op-een uitvoeren. Daarom is het juist belangrijk om goed te luisteren naar wat er leeft en alle stemmen mee te laten wegen.'

Trots op Kranenburg

Namens de gemeente is Gilbert Westerink projectleider van Kranenburg. Hij is een 'geboren en getogen Harderwieker' en beschrijft een zekere trots rondom dit project. 'Het is een bijzondere plek met veel groen en historie, maar ook een plek die nu al gebruikt wordt en waar verschillende belangen spelen. Ik voel dus een sterke uitdaging om er voor iedereen iets moois van te maken.'

Van het huidige gebied is een uitgebreide 3D-presentatie gemaakt, vertelt Westerink. 'Die kunnen bezoekers bekijken via een interactief scherm, maar ook thuis, via onze projectwebsite www.kranenburgharderwijk.nl. Je wandelt als het ware door het gebied heen en krijgt informatie over gebouwen en belangrijke elementen.' Bezoekers kunnen ook hun waardering geven voor gebouwen, op de schaal van 1 tot en met 5, legt hij uit. 'Dat geeft ons een indruk hoe waardevol een object is voor inwoners. Deze officersmess en het hekwerk om het terrein zijn gemeentelijke monumenten en dus beschermd. Maar bij andere gebouwen moet je gaan kiezen of je die wilt behouden.'

Een nieuwe woonwijk in het groen

Voorbereiden op hoosbuien

Het onderdeel erfgoed is een belangrijke opgave, maar zo zijn er meer knopen door te hakken. 'We moeten ook goed nadenken over klimaatadaptie. Dus: hoe voorkomen we wateroverlast bij hoosbuien? Daar richt je de wijk op in. Maar ook parkeren speelt een rol. Willen we auto's bij huis? Of komen die net buiten de wijk? Zetten we in op deelmobiliteit? Je kunt daar heel verschillend over denken, dus we horen graag de uitgebreide meningen van mensen.'

Hoeveel nieuwe woningen de wijk gaat tellen, is nog lastig aan te geven, vertelde wethouder Edwin Enklaar tijdens een bezoek aan de markt. 400 woningen? 500? Dat hangt af van alle belangen die meespelen. Wel is duidelijk dat zeker dertig procent van de woningen in de categorie sociale verhuur zal vallen. Enklaar: 'Er is veel vraag naar sociale huur in Harderwijk en omgeving en we volgen daarin de regionale woonvisie. Maar we letten uiteraard ook op de andere doelgroepen, waaronder starters en senioren.'

'Dan komen er ook meer jongeren in de buurt, dat is wel leuk'

Astrid Luitjes (50) en haar zoon Vincent van de Kamp (12)

Astrid: 'Wij wonen aan de Oranjelaan en zijn directe burens van Kranenburg. Ik ben ook vrijwilliger bij de MESS, dus we hebben dubbele interesse. Dat er gebouwd gaat worden achter ons huis weten we eigenlijk al jaren. Ik hoop gewoon op een mooie wijk, met een mix aan doelgroepen, want iedereen zoekt woonruimte. Ik heb net gelezen dat er veel aandacht is voor de leefomgeving. Dat spreekt mij aan, want je kunt er een hele fijne en veilige plek van maken. Er zijn veel oude bomen die hopelijk blijven staan. Daar moeten ze echt goed rekening mee houden tijdens de bouw. Kranenburg is nu nog een beetje een afgesloten terrein, maar straks voor iedereen toegankelijk. Dat vind ik een echte vooruitgang.'

Vincent: 'Ik kom er nu niet zo vaak, behalve bij de Mess. Er staan overal hekken, dus dat is wel jammer. Straks is dat anders. Ik vind het eigenlijk wel goed dat er iets nieuws komt. Als er nieuwe woningen staan, dan komen er ook meer jongeren in de buurt. Dat is wel leuk. Meer mensen van mijn leeftijd. Ook vind ik het belangrijk dat er iets blijft staan dat herinnert aan de kazerne. Want dat hoort gewoon bij die plek. Maar ik heb er nog niet echt een beeld bij. Ik denk vooral: als iedereen er maar blij van wordt.'

Ook milieutechnische aspecten spelen een rol, vertelt Westerink. Kranenburg ligt vlakbij het spoor en daar hoort dus een geluidzone bij die direct invloed heeft op woningbouwplannen. Daarnaast is uitgebreid natuur- en bodemonderzoek nodig. Allemaal onderdelen die aan bod komen tijdens de ontwikkeling van het gebied.

Ruimte voor Landstede MBO
Als huidige gebruiker van het gebied zit Landstede MBO als stakeholder aan tafel bij deze ontwikkeling, vertelt Enklaar. Net als Stichting Underground Harderwijk, de organisatie achter de MESS. Landstede huurt nu nog een flink deel van het terrein voor onder meer veiligheidsopleidingen.

'Voor elkaar zorgen bespaart ook maatschappelijke kosten'

Doris Goosen (71)

'Ik ben een van de kartrekkers voor een Knarrenhof® in Harderwijk. Onze initiatiefgroep bestaat nu 5,5 jaar en er hebben zich al ruim 440 mensen ingeschreven. We hopen echt op een plek in de nieuwe wijk Kranenburg. Eerdere locaties in het Waterfront en Harderweide konden helaas niet doorgaan. Je hebt te maken met grondpolitiek en grondbeleid, dus het moet ons ook een beetje gegund worden door de gemeente. Maar iedereen die we spreken is positief, dus we vertrouwen op een goede afloop.'

'Ik zie dat er op deze informatemarkt een waslijn hangt met kaartjes waarop bezoekers hun wensen kunnen aangeven. De Knarrenhof is al vaak genoemd, dus dat geeft wel iets aan. We hebben ook in Harderwijk meer levensloopbestendige woningen nodig; een huis waarin je oud kunt worden. De Nederlandse overheid heeft daar onvoldoende over nagedacht en nu zitten we met een tekort. Bovendien stijgt de vraag naar zorg, lopen de kosten op en speelt er ook een tekort aan personeel. We moeten het dus slimmer aanpakken en dat maakt een Knarrenhof zo waardevol.'

'In een Knarrenhof® beloven bewoners dat ze naar elkaar omkijken. Dat wordt vastgelegd in een sociaal contract waarin je afsprekt hoe je gaat samenleven. Als je als burens voor elkaar gaat zorgen, bespaart dat ook maatschappelijke kosten. Want dan hoeft er niet altijd een professional langs te komen die hulp biedt. Dat betekent: minder sociale uitgaven voor de gemeente. Dus ik hoop dat dat argument straks voldoende wordt meegewogen.'

Enklaar: 'De school mag wat ons betreft blijven, maar moet wel minder ruimte gebruiken. We hebben aangegeven: maximaal circa 12,5 procent van het gebied. Dat is voor hen puzzelen, maar je kunt ook nadenken over het gedeeld gebruik van bijvoorbeeld speel- en sportvoorzieningen. Zij gaan nu kijken wat er mogelijk is en hun keuze heeft uiteraard invloed op wat wij daar zelf kunnen realiseren.'

Je ziet het ook terug op deze markt: er is grote behoefte aan andersoortige woningen voor senioren. De Knarrenhof is een prima concept, maar vereist ook de nodige ruimte. Het vraagt dus echt om een bredere afweging van belangen en mogelijkheden.'

Waar droomt Enklaar van als hij denkt aan Kranenburg over tien, twintig jaar? 'Met de juiste inrichting kunnen we recht doen aan de historie en het groene karakter van het gebied, maar ook toewerken naar een diverse groep bewoners. Ik hoop op een wijk waar de mensen er samen iets moois van kunnen maken.'

Woningen voor senioren
De initiatiefnemers van de Knarrenhof® - een woonvorm voor senioren - zitten als 'participanten' aan tafel, legt de wethouder uit. 'We nemen hun wensen dus mee in alle afwegingen.'

PRAAT MEE OVER KRANENBURG!

Op ons online participatieplatform www.kranenburgharderwijk.nl/praatmee of scan de QR code.

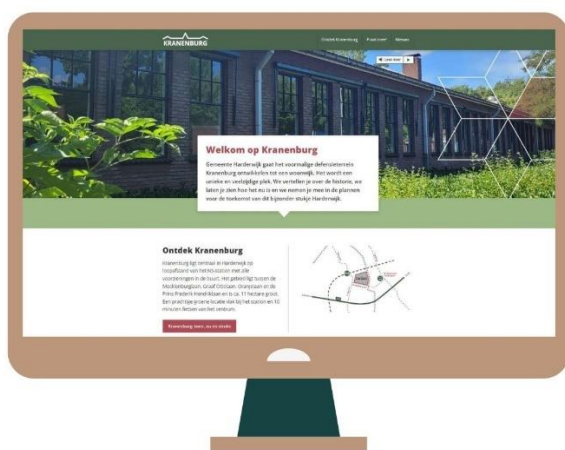

DOE JE MEE?

Meer weten over Kranenburg? Kijk op www.kranenburgharderwijk.nl

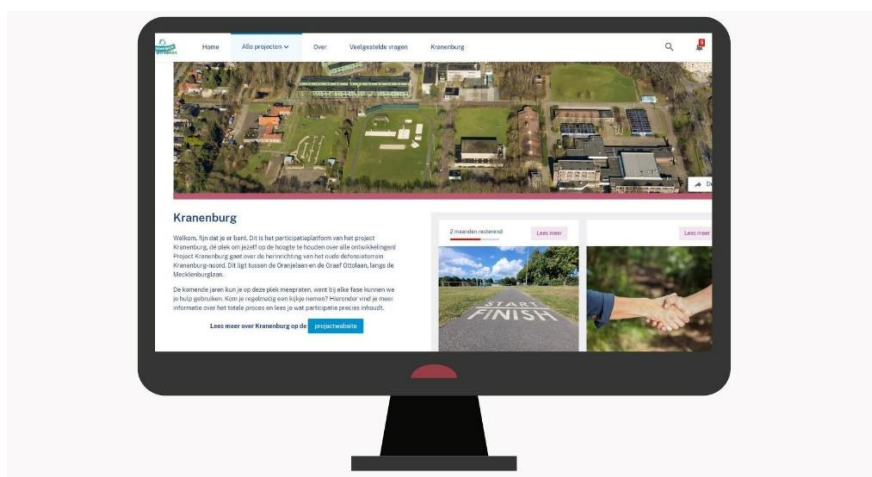
4.3 Projectwebsite www.kranenburgharderwijk.nl

Onze projectwebsite www.kranenburgharderwijk.nl is het visitekaartje en het basiskanaal (broninfo) waar alle informatie over het project te vinden is en waarin we via onze social media en andere communicatiemiddelen naar verwijzen. Op deze website staat het laatste nieuws, actuele informatie en de planning. Ook kunnen mensen via een 3D-pagina een kijkje nemen op het terrein van Kranenburg. Onder het menu Ontdek Kranenburg wordt de geschiedenis van dit bijzonder stukje Harderwijk verteld.

4.4 Participatieplatform: www.kranenburgharderwijk.nl/praatmee

We hebben voor Kranenburg een projectspecifieke themapagina op het online Stadsgesprek ingericht. Doel hiervan is om inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden te informeren over het participatietraject en om meningen op te halen door het invullen van vragenlijsten. In hoofdstuk 5.4 vertellen we meer over de inzet van het participatieplatform.

4.5 Huis-aan-Huis brief omwonenden en stakeholders

Direct omwonenden, ondernemers en bedrijven direct grenzend aan Kranenburg - de burens van Kranenburg- hebben een brief ontvangen waarin zij uitgenodigd werden voor de participatiemarkt Kranenburg 'Bouwen met Buren'. In deze brief stond informatie over het participatietraject, thema's waarover meegedacht kon worden en info over de website en het participatieplatform. De brieven zijn verstuurd naar 800 adressen rond het gebied Kranenburg. Naast de directe omwonenden, ondernemers en bedrijven in de directe omgeving van Kranenburg hebben we ook andere belanghebbenden en stakeholders geïnformeerd. De inhoud van de brief is aangepast aan de mate van hun belang.

Aan de burens van gebied Kranenburg

datum: 10 oktober 2023
ons kenmerk: 02430000123787 / 02430000511770
uw brief van:
uw kenmerk:
onderwerp: Uitnodiging participatiemarkt Kranenburg 2 november

Beste burens,

De gemeente Harderwijk wil het voormalige defensie terrein Kranenburg ontwikkelen tot een woonwijk. Een unieke plek waar wonen, werken, leren, sporten, ontspannen, cultuur en natuur samenkomen. U ontvangt deze brief omdat u in het gebied rondom Kranenburg woont of werkt.

Graag nodigen wij u uit voor de participatiemarkt 'Kranenburg: Bouwen met Buren'
Op donderdag 2 november van 15.00 tot 20.00 uur ontmoeten we u graag in de Mess op het terrein van Kranenburg, ingang Oranjelaan 11a. We vertellen u dan meer over het project Kranenburg en we horen graag uw mening en ideeën. Als directe burens zijn uw ervaringen, kennis en input voor ons van grote waarde.
Om kennis te maken met de geschiedenis van dit historisch stukje Harderwijk, is er een presentatie in de Mess en een rondleiding over het terrein. De presentatie kunt u bijwonen om 16.00 uur of om 19.00 uur. De rondleiding over het terrein start om 18.15 uur.

Uw mening is belangrijk om een gebiedsvisie voor Kranenburg te maken
In een gebiedsvisie staat hoe we Kranenburg in de toekomst zien. Het geeft op hoofdlijnen aan welke ideeën we hebben over de woonwijk. Denk hierbij aan leefomgeving, woningbouw, groen, duurzaamheid en mobiliteit.

U kunt uw mening ook online geven
Dit kunt u doen op ons participatieplatform www.kranenburgharderwijk.nl/praatmee vanaf 2 november.

Meer informatie over Kranenburg
Op onze projectwebsite www.kranenburgharderwijk.nl staat meer informatie. Neem eens een kijkje en ontdek de geschiedenis van Kranenburg in vogelvlucht, de planning en het laatste nieuws. Heeft u nog andere vragen? Stuur dan een e-mail naar kranenburg@harderwijk.nl.

Wij kijken uit naar uw komst!

Met vriendelijke groet,
het projectteam Kranenburg

organisatie eenheid: Team Ruimtelijk Projectbureau
behandeld door: Projectteam Kranenburg 0341
telefoonnummer: 411 911
bijlage(n):

Havendam 56
Correspondentieadres:
Postbus 149
3840 AC Harderwijk
T 0341 411 911
E info@harderwijk.nl
W harderwijk.nl
B NL44 BNGH 0285 0033 13

4.6 Sociale media campagne

Er heeft een social media campagne gedraaid op de facebook- en instagram- en LinkedIn pagina van de gemeente Harderwijk met de oproep te komen naar de participatiemarkt Kranenburg 'Bouwen met Buren' en de vragenlijsten in te vullen op ons participatieplatform. De campagne is breed gedeeld in Harderwijk en Hierden en is in totaal 27.000 keer verschenen op de tijdlijn van gebruikers van Facebook, Instagram en LinkedIn. De campagne draaide van 16 oktober tot en met 4 december.

4.7 Spandoeken

Op de Oranjelaan, vlak voor de ingang van het terrein Kranenburg, hingen gedurende 2 maanden 3 spandoeken om aandacht te trekken voor de participatiemarkt Bouwen met Buren, de projectwebsite en het online participatieplatform.

5. Overzicht participatieactiviteiten

- Individuele gesprekken met stakeholders
- Participatiemarkt Bouwen met Buren (2 november)
- Online participatieplatform met vragenlijsten

5.1 Doelstelling en participatieniveau

Het doel van de participatiemarkt was het ophalen van meningen en ideeën voor het te ontwikkelen gebied Kranenburg. In deze eerste fase van het participatietraject - het opstellen van het ontwikkelkader voor Kranenburg - zijn de participatieniveaus 1 (informereren), 2 (raadplegen) en 3 (adviseren) toegepast. Dat wil zeggen dat inwoners, omwonenden en andere geïnteresseerden de mogelijkheid kregen om mee te praten en te denken.

Geformuleerde doelstellingen zijn:

- Mensen zijn geïnformeerd over de herontwikkeling van Kranenburg
- De mensen kennen het (participatie) proces en de planning
- De gemeente heeft meningen en ideeën opgehaald. We informeren de raad zo volledig mogelijk over wat mensen belangrijk vinden, zodat zij dit kunnen meenemen in de afwegingen voor een voorstel voor de eerste koers van de toekomst van Kranenburg: het ontwikkelkader

5.2 Participatie belangrijke stakeholders

De huurders en gebruikers van Kranenburg: Onderwijsinstelling Landstede en Cultuurorganisatie Stichting MESS zijn persoonlijk benaderd voor individuele gesprekken met de gemeente. Ook Stichting Knarrenhof® heeft gesprekken gehad met de gemeente. In deze gesprekken hebben zij hun meningen, belangen en ideeën met ons gedeeld. In hoofdstuk 6.1 vind je samenvattingen met de belangrijkste bevindingen op hoofdlijnen.

5.3 Participatiemarkt Kranenburg: Bouwen met Buren 2 november

Op donderdag 2 november was de participatiemarkt Kranenburg: Bouwen met Buren. Tijdens de participatiemarkt hebben circa 150 inwoners actief meegedacht over onderwerpen als leefomgeving, duurzaamheid, erfgoed en mobiliteit en Landstede. Deze input wordt meegenomen in het ontwikkelkader

5.3.1 Inrichting en programma participatiemarkt

De participatiemarkt Bouwen met Buren is gehouden in de Mess op het terrein van Kranenburg. Om de markt zo laagdrempelig en toegankelijk mogelijk te maken konden mensen donderdag 2 november tussen 15.00 - 20.00 uur inlopen. De ruimte was ingericht per thema: participatie, leefomgeving, duurzaamheid, erfgoed, mobiliteit en Landstede op Kranenburg. Bezoekers konden per stand informatie krijgen door middel van presentaties op panelen, tekeningen en foto's. Bij elke stand waren medewerkers van de gemeente aanwezig om uitleg te geven en vragen te beantwoorden.

5.3.2 Vragenlijsten

Om zoveel mogelijk verschillende meningen en ideeën op te halen voor het ontwikkelkader zijn er per thema vragenlijsten opgesteld. Bij elke stand konden mensen door middel van een QR-code direct de vragenlijsten invullen.

5.3.3 Vlaggenlijn met ideeën

Door de hele ruimte was een vlaggenlijn opgehangen. Bezoekers konden op een 'vlag' hun idee schrijven wat volgens hem of haar belangrijk is voor Kranenburg. Dit leverde een vrolijke vlaggenlijn op van maar liefst 109 ideeën. In bijlage is een woordenwolk gemaakt van alle reacties.

5.3.4 Rondleidingen over terrein Kranenburg

Twee oudgedienden (veteranen) verzorgden aan het begin van de avond een rondleiding op het voormalige kazerneterrein. Hierdoor werd de geschiedenis en het verleden van Kranenburg - aan de hand van verhalen en anekdotes- tot leven gebracht.

5.3.5 Presentaties geschiedenis van Kranenburg

In de theaterruimte van de MESS gaf onderzoeker Via Teunissen van het bureau SteenhuisMeurs deze avond 2 keer een uitleg over de historie van Kranenburg en daarmee ook over het verleden van Harderwijk als belangrijke legerplaats.

5.4 Online mogelijkheden op participatieplatform

Op het online stadsgesprek is een aparte themapagina ingericht voor Kranenburg: www.kranenburgharderwijk.nl/praatmee. Hier vinden mensen informatie over het totale proces en wat participatie inhoudt. Het is de plek waar mensen kunnen meepraten over Kranenburg, van ontwikkelfase tot aan de uitvoering

Van 2 november t/m 4 december hebben inwoners hun mening kunnen geven over de thema's mobiliteit, leefomgeving, erfgoed, duurzaamheid en Landstede op Kranenburg. Deze input hebben we gebruikt voor het maken van een ontwikkelkader. Het ontwikkelkader beschrijft op hoofdlijnen de uitgangspunten van het toekomstige Kranenburg.

Het platform was van 2 november tot en met 4 december te gebruiken voor het invullen van de vragenlijsten. Daarna zijn de vragenlijsten gesloten.

Aantal (online) ingevulde vragenlijsten per thema

Thema Leefomgeving	215
Thema Duurzaamheid	89
Thema Erfgoed	86
Thema Mobiliteit	98
Thema Landstede	72

In hoofdstuk 6.2 vind je de samenvattingen van de resultaten per thema.

5.5 Presentatie/tentoonstelling in het stadhuis

Van is een presentatie/tentoonstelling over Kranenburg ingericht. Vier weken lang (6 november t/m 4 december) konden bezoekers hier via een groot interactief scherm informatie krijgen over de toekomstige plannen voor Kranenburg. Ook konden zij hier hun stem laten horen door de (online) vragenlijsten in te vullen.

6. Resultaten participatie

6.1 Resultaten participatie belangrijke stakeholders

6.1.1 Stakeholder Stichting MESS

Stichting MESS is gehuisvest in de officiersmess. De stichting en de gemeente hebben al langere tijd contact over de renovatieplannen voor het gebouw. Stichting MESS is enthousiast over een perspectief waarin zij een specifieke toegevoegde waarde voor de woonwijk zijn, daar hebben zij zelf ook ideeën bij. In de huidige situatie voelt de stichting weinig verbinding met de rest van Kranenburg. In de toekomst kan de officiersmess een verbindende rol vervullen en fungeren als een ontmoetingsplek voor de wijk, die kans willen we dan ook benutten. De stichting geeft aan alternatieve woonvormen een kans te vinden evenals duurzaam materiaalgebruik, hier gaan we mee aan de slag. Een goede mix van mensen met verschillende achtergronden vindt de stichting waardevol, waarbij solitaire 'eilandjes' voorkomen moeten worden. De stichting heeft de wijk ook nodig voor de activiteiten (zoals markten, exposities e.d.) die zij organiseren, maar waarschuwen wel voor mogelijk geluidsoverlast. De omvang en regelmaat van dergelijke evenementen zal dus in goed overleg vastgesteld moeten worden. De stichting noemt in het gesprek aanvullende ideeën, zoals een water/groen plein, bijzondere werkplekken en een kleinschalig openluchttheater.

Wanneer Landstede het terrein in de toekomst ook gebruikt, moet er aandacht komen voor de balans. Zij vinden het niet wenselijk wanneer de officiersmess voor het grootste gedeelte gebruikt zou worden door studenten. Ook dit is een onderdeel dat goed overleg met de overige gebruikers van Kranenburg vraagt.

De locatie mag vrijer toegankelijk worden, op dit moment is dat nog niet zo. Het autogebruik van de gebruikers van de officiersmess is niet omvangrijk, veel mensen komen met de fiets. Een autoluwe wijk is een fijn uitgangspunt wat de stichting betreft. We zien hier overeenkomsten met de inwonersparticipatie en het beleid van Harderwijk.

De stichting ziet duurzaamheid en circulariteit als passend in de huidige tijdgeest en wil daar wel aanjager van zijn. De blusvijvers worden genoemd als kansrijke elementen. Tot slot wordt aangegeven dat het belangrijk is om de officiersmess open te houden tijdens de ontwikkeling tot woonwijk en dat ze waarde hechten aan de vrijheid die ze nu op de locatie hebben. Dit willen zij niet kwijtraken.

6.1.2 Stakeholder - Landstede

De gesprekken zijn gevoerd met de 'Scenariostudie Landstede' als uitgangspunt. De gemeenteraad heeft kaders vastgesteld waaraan de ontwikkeling moet voldoen. Het onderbrengen van Landstede in een volledig nieuw gebouw is een van de kaders, maar in het proces wordt duidelijk dat Landstede daar geen mogelijkheden voor ziet. Wel worden er mogelijkheden gezien voor het nieuw bouwen van onder andere een entreegebouw en het uitbreiden en verduurzamen van het bestaande gebouw.

Ook ligt de taak voor om onder andere het ruimtebeslag van ca.60% terug te dringen naar ca. 12,5%. De gesprekken hebben geleid naar een ruimtebeslag van max. 14,9% in de zuidoosthoek van het plangebied, rondom het bestaande gebouw. Om het ruimtebeslag zo ver terug te dringen, is deelgebruik noodzakelijk. Hoewel aanvankelijk hierover enige zorgen waren, maakte dit gedurende het participatieproces plaats voor wederzijds enthousiasme en het willen benutten van kansen om elkaar te versterken.

Wat nadrukkelijk de aandacht nodig heeft, is het maken van goede afspraken over het gedeeld gebruiken van de openbare ruimte. Hoewel verwacht wordt dat dit een natuurlijk proces kan zijn -Landstede gebruikt de ruimte immers na de middag, in het weekend en de vakanties niet- is een vangnet nodig. Aandacht voor het beheren van gebruiksroosters, het maken van afspraken en een periodieke evaluatie moet daarvoor ingeregeld worden. In ieder geval zal het gebruik door Landstede doordeweeks te allen tijde vóór 15.30 uur eindigen, zodat (basis)schoolkinderen na schooltijd de volledige gelegenheid hebben om buiten te spelen.

Een aandachtspunt bij het gebruiken van de openbare ruimte door Landstede is de beleving. Studenten lopen in legeruniform door de woonwijk. Enerzijds is het een meerwaarde om het karakter en identiteit van Kranenburg op een unieke manier zichtbaar te maken, anderzijds kan het indrukwekkend zijn. Op dit punt zal specifieke aandacht komen. Onbekend maakt onbemind; communicatie is van groot belang.

Onderdelen die gedeeld gebruikt kunnen worden zijn een grasveld (sportveld, evenementenveld, én trapveldje), een hardloopbaan (studenten, inwoners én sportverenigingen), maar ook de bosvakken (grond oefeningen én recreatie). Sommige onderdelen, zoals de klimtoren en een aantal specifieke stormbaanelementen kunnen niet gedeeld gebruikt worden. Deze zal Landstede moeten plaatsen binnen de 'privéruimte'.

Er zijn meer koppelkansen naar voren gekomen, de haalbaarheid onderzoeken we in de volgende fase. Zo is geopperd om de zorgopleiding in te zetten bij bijzondere woonvormen. En de filmzaal te gebruiken voor zowel Landstede, Stichting Mess, de bewoners, en voor organisaties/verenigingen buiten Kranenburg. De gebruiksmogelijkheden voor een dergelijk uniek element zijn groot. Ook is het een mooie kans om op de stormbaan en klimtoren van Landstede onder begeleiding sportactiviteiten te organiseren voor de wijk en/of sportverenigingen.

Behaalde kaders

Terug naar het uitgangspunt. De uitkomst is dat van de zeven kaders uit de 'Scenariostudie Landstede' er;

vijf kunnen worden gehaald:

1. Het privé-ruimtebeslag van Landstede is zo klein mogelijk, met een maximum van ca. 12,5% van het plangebied;
2. Gebouwen voor Landstede worden in overeenstemming met de beoogde gebiedsvisie ontwikkeld; *(dit betreft de uitbreidingen)*
3. Extensieve ruimtevragers voor Landstede worden gedeeld gebruikt en worden waar mogelijk gecombineerd met andere functies;
4. Extensieve ruimtevragers voor Landstede voegen zich naar de behoefte vanuit de woningbouwopgave;
5. Gebouwen voor Landstede worden aangesloten op gebiedsgebonden energienetwerk; *(er vanuit gaande dat deze er komt)*

twee niet worden gehaald;

6. De hervestiging van Landstede gebeurt in een nieuw te bouwen gebouw welke flexibel ontworpen wordt;
7. Nieuwe gebouwen voor Landstede worden op een optimale plek op Kranenburg gesitueerd.

6.1.3 Stakeholder - Stichting Knarrenhof®

De Knarrenhof® is een participant in het proces tot de herontwikkeling van Kranenburg. We willen graag van ze leren; wat is belangrijk voor het woonconcept? We houden rekening met de kans dat de stichting een plek kan krijgen op Kranenburg.

Eerst de mensen, dan de wensen en dan de stenen is het motto. Bij de Knarrenhof® staat de mens centraal. Hierin ligt een sterk verband met hoe we de woonwijk Kranenburg voor ons zien; het welbevinden van onze inwoners staat voorop. Beiden geloven we dat de fysieke leefomgeving hiervan ten dienste moet staan. Dat vraagt een investering aan de voorkant, maar wordt aan de achterkant bespaard op de Wmo. Omzien naar elkaar, de inwoner aan zet.

Dan de wensen. We leren dat gelijkvloers wonen na de voordeur belangrijk is. Gestapelde bouw is dus mogelijk, zolang de voordeuren per lift bereikbaar zijn. Er is een gezamenlijke, openbare binnentuin waar alle bewoners gebruik van kunnen maken. De voordeuren van de woningen grenzen hieraan. Elkaar hier ontmoeten is een van de kernwaarden van het woonconcept.

De Knarrenhof® is min of meer een autonome groep, een community. In beginsel is er vanuit de stichting geen behoefte om relatie te hebben met andere community's op Kranenburg, er zijn namelijk zorgen over de invloed die dat zal hebben op het concept Knarrenhof®.

Verdeeld over meerdere gesprekken is over dit punt gesproken. Er wordt gevraagd om bij de uitwerking van het community-concept rekening te houden met de ruimte die een eventuele Knarrenhof nodig heeft om aan hun concept vast te kunnen blijven houden. Er wordt wel degelijk meerwaarde gezien in een verbinding tussen een Knarrenhof en het grotere community-concept. Bijvoorbeeld in het kader van ontmoeting. Op het gebied van duurzaamheid worden collectieve energiesystemen toegejuicht. Hierin zien we overeenkomsten met de duurzaamheidsdoelen van Harderwijk.

De stichting wordt enthousiast van een autoluw gebied, dit past bij hun visie. Bij reeds gerealiseerde projecten maken ze ook gebruik van deelauto's en stimuleren dit actief. Er zijn wel zorgen over het vergroten van het deelautoconcept naar het gehele gebied en ook is het belangrijk dat de woningen goed bereikbaar zijn voor mensen die (tijdelijk)slecht ter been zijn. Hier zal in de verdere uitwerking nadrukkelijk aandacht voor moeten komen. Ook in het vervolg van het participatieproces beogen we dit samen op te pakken.

6.2 Resultaten samenvattingen (online) vragenlijsten per thema

Tijdens de participatiemarkt 'Bouwen met Buren' op donderdag 2 november konden bezoekers actief meedenken door vragenlijsten invullen over de thema's: leefomgeving, duurzaamheid, erfgoed, mobiliteit en Landstede op Kranenburg. Van 2 november t/m 4 december was het ook mogelijk deze vragenlijsten online in te vullen op het participatieplatform kranenburgharderwijk.nl/praatmee.

Hieronder vind je per thema een samenvatting op hoofdlijnen.

6.2.1 Duurzaamheid

89 mensen hebben deelgenomen aan de vragenlijst over duurzaamheid op Kranenburg.

Uit de resultaten van de vragenlijst over duurzaamheid op Kranenburg blijkt dat de meeste mensen (82%) zich zorgen maken over klimaatverandering en het behoud van biodiversiteit. Ze vinden dat er meer aandacht moet worden besteed aan deze onderwerpen op Kranenburg. Wat betreft maatregelen tegen hitte, vinden veel mensen het belangrijk om zoveel mogelijk bestaande bomen te behouden en groene daken te maken. Ook vinden ze dat er regels mogen worden opgesteld over de maximale oppervlakte van bestrating in privétuinen om hitte te verminderen.

Als maatregelen tegen wateroverlast worden wadi's en ondergrondse waterberging het meest genoemd. Daarnaast geven veel mensen aan dat ze zich prettiger zouden voelen in een groene omgeving. Ze verkiezen zelfs een boom voor hun deur boven een parkeerplaats. De meeste mensen vinden het behoud van gezonde grote bomen belangrijk, zelfs als dit betekent dat er minder woningen kunnen worden gebouwd.

Verder blijkt dat de meerderheid (73%) geïnteresseerd is in de circulaire economie en dat ze vinden dat dit meer aandacht moet krijgen op Kranenburg. Veel mensen vinden het een goed idee om materialen te hergebruiken in de inrichting van de openbare ruimte en gebouwen.

Ook het gebruik van zonnepanelen wordt positief ontvangen, maar dan wel als dit goed wordt meegenomen in het ontwerp van gebouwen. Een buurtbatterij en een buurt energiesysteem worden ook als positief gezien, maar financiële voordelen spelen hierbij wel een rol.

6.2.2 Leefomgeving

In totaal hebben 215 deelnemers hun mening gegeven over verschillende vragen en stellingen over de leefomgeving op Kranenburg.

Uit de resultaten blijkt dat de meeste mensen (69,3%) het er niet mee eens zijn om vooral lage bebouwing (eengezinswoningen) te bouwen. Een groot deel van de deelnemers (88,4%) is het ermee eens dat een deel van de bebouwing wat hoger mag zijn om ruimte te maken voor openbaar groen en water. Een referentiekader hierin is de hoogte van het Landstedegebouw aan de kant van de Mecklenburglaan.

Het merendeel van de deelnemers is het eens met de stelling dat Kranenburg geschikt is voor een meer hoogstedelijke ontwikkeling. Ook vinden de meeste deelnemers het belangrijk dat saamhorigheid onder de bewoners bijzondere aandacht krijgt om (bijvoorbeeld) eenzaamheid tegen te gaan. Het overgrote deel van de deelnemers is het eens met de stelling dat mensen uit verschillende leeftijdscategorieën bij elkaar kunnen wonen.

De meeste deelnemers zien graag dat Kranenburg groen blijft. De openbare ruimte moet uitnodigen om elkaar te ontmoeten, te sporten en te bewegen. Belangrijke functies in de wijk zijn: een sportveld, buurtmoestuin en ontmoetingsplekken. De meeste deelnemers maken zich niet veel zorgen over overlast bij ontmoetingsplekken in de wijk. Een groot deel van de deelnemers vindt het belangrijk dat mensen van verschillende generaties elkaar kunnen ontmoeten in de openbare ruimte. Ze voelen zich veiliger als veel mensen gebruikmaken van de openbare ruimte.

De Mess wordt gezien als een meerwaarde voor de woonwijk Kranenburg. De meeste deelnemers zien graag kleinschalige horeca en zaalverhuur toegevoegd worden aan de Mess.

Wat betreft woningtypes spreken eengezinswoningen en appartementen het meeste aan. De meeste mensen (80,5%) vinden het belangrijk dat goedkope en duurdere woningen zoveel mogelijk door elkaar worden gebouwd. Wat betreft het aanbieden van casco appartementen als woonconcept, zijn de meningen overwegend positief. Een groot deel van de deelnemers vindt het belangrijk dat er ruimte is om in of rondom het huis te kunnen werken en zien ze mogelijkheden voor fysieke dienstverlening, kantoorfuncties en creatieve maakindustrie als werkfuncties aan huis op Kranenburg.

6.2.3 Mobiliteit

98 deelnemers hebben meegedaan aan een vragenlijst over het thema mobiliteit op Kranenburg.

De resultaten van de enquête laten zien dat de meerderheid (53,1%) van de deelnemers van mening is dat het behouden van de vijf toegangen tot Kranenburg de beste optie is voor de veiligheid. Wat betreft de zorgen over de toegenomen hoeveelheid pakketbezorgers, is er een verdeelde mening, waarbij sommige mensen zich veel zorgen maken en anderen zich geen zorgen maken.

Verder zijn de meeste mensen het eens met het STOMP-principe, dit staat voor Stappen, Trappen, OV, MaaS en Privé-auto. De prioriteit wordt in die volgorde gesteld. Een grote meerderheid (77,6%) vindt dat het aantal benodigde auto's verminderd kan worden door het gebruik van deelauto's te stimuleren. Zo'n 54% is het eens met de stelling dat de bewoners van Kranenburg maar één auto mogen hebben.

Daarnaast zijn er grote meerderheden die het eens zijn met het stimuleren van deelmobiliteit, het gebruik van openbaar vervoer, het creëren van extra ruimte voor voetgangers en fietsers. Tot slot zijn de meeste mensen het eens dat het hebben van een fiets- en wandelroute door Kranenburg een meerwaarde zou zijn en dat de binnenstad goed bereikbaar is per fiets en te voet.

6.2.4 Erfgoed

86 deelnemers hebben hun mening gegeven over de waarde van verschillende gebouwen en de mate waarin het militaire karakter van Kranenburg behouden moet blijven in nieuwe gebouwen en het openbare gebied.

Over het algemeen wordt de mess als erg waardevol beschouwd, bijna de helft van de deelnemers beoordeelt de Mess als "Erg waardevol" (47.7%). Slechts een kleine minderheid vindt het niet waardevol (4.7%). Het sportgebouw wordt wisselend beoordeeld, waarbij meer dan eenderde (34,9%) het als "Niet waardevol" beoordeelt.

De Grebbebergzaal met leslokalen en de leslokalen ondersteuning infanterie wordt door de meerderheid als waardevol gezien. Het kantoorgebouw voor officieren en garages voor subeenheden, evenals het stafgebouw van de infanterieschool, krijgen gemengde beoordelingen, waarbij sommige deelnemers ze als waardevol beschouwen en anderen minder. Een meerderheid (58,1%) is voor het behoud van het hekwerk rondom Kranenburg, 34,9% vindt dat het hek op zijn minst gedeeltelijk behouden moet blijven.

Wat betreft het behoud van het militaire karakter van Kranenburg, is er een duidelijke trend dat veel mensen willen dat dit karakter behouden blijft, zowel in de nieuwe gebouwen als in het openbare gebied. Er zijn echter ook meningen die minder belang hechten aan het behouden van dit militaire karakter.

Samenvattend lijkt er een sterke voorkeur te zijn voor het behouden van de Grebbebergzaal en het hekwerk. De meningen over de andere gebouwen en faciliteiten zijn verdeeld. Het behoud van het militaire karakter in nieuwe ontwikkelingen en het openbare gebied wordt over het algemeen ondersteund, maar er is een redelijke minderheid die hier minder waarde aan hecht.

6.2.5 Landstede

In totaal hebben 72 deelnemers meegedaan aan een vragenlijst over het thema Landstede op Kranenburg.

Uit de resultaten van de vragenlijst over Landstede op Kranenburg blijkt dat circa tweederde van de deelnemers het niet als meerwaarde ziet dat een opleiding met een defensie karakter wordt gehuisvest in de woonwijk Kranenburg.

Het gebruiken van de openbare ruimte door studenten van Landstede, vindt een kleinere meerderheid een goed idee. Ongeveer 51% vindt het een goed idee, 24% zit in het midden en 11% vindt het geen goed idee. Niet veel mensen maken zich zorgen over het gezamenlijk gebruik van de openbare ruimte.

Circa tweederde van de deelnemers stelt voor om minder dan 12,5% van Kranenburg te gebruiken voor de huisvesting van Landstede.

6.3 Samenvatting en reacties op open vragen

Elke vragenlijst werd afgesloten met een open vraag. Dat gaf deelnemers de mogelijkheid om alles te zeggen wat ze maar kwijt wilden.

Van alle deze reacties op deze laatste open vraag is een samenvatting gemaakt. Om alle antwoorden snel, foutloos en efficiënt samen te vatten hebben we gebruik gemaakt van de AI-tool van het participatieplatform Citizenlab. Met andere woorden de computer heeft met behulp van AI-technologie een geautomatiseerde samenvatting gemaakt. Uiteraard hebben we alle reacties ook zelf doorgenomen en zijn de samenvattingen gecheckt op inhoud. Op deze manier waarborgen we de context, nauwkeurigheid en menselijk inzicht. Ook is de tekst geredigeerd en gecontroleerd. De volledige vragenlijsten en alle letterlijke reacties vind je in bijlage III en IV.

6.3.1 Samenvatting reacties op thema: Mobiliteit

Geautomatiseerde samenvatting op de vraag:

Wil je verder nog wat kwijt over het thema Mobiliteit?

De reacties op het thema Mobiliteit in het project 'Thema: mobiliteit' tonen een breed scala aan meningen en zorgen. Een terugkerend thema is de noodzaak om rekening te houden met verschillende behoeften en omstandigheden, zoals ouderen en minder mobiele mensen die dicht bij hun huis moeten kunnen parkeren en mensen die vanwege hun werk of gezondheid afhankelijk zijn van een auto.

Er is ook een sterke roep om de infrastructuur voor fietsers en voetgangers te verbeteren, met suggesties voor een fiets-voetgangerstunnel onder het spoor en betere fietspaden. Tegelijkertijd zijn er zorgen over de haalbaarheid van sommige fietsroutes.

Er is een duidelijke wens voor een evenwichtige aanpak van mobiliteit, waarbij zowel de behoefte aan parkeergelegenheid als de wens om het autogebruik te verminderen wordt erkend. Er is ook een roep om het openbaar vervoer te verbeteren.

Tot slot zijn er zorgen over de verkeersveiligheid en de mogelijke impact van de nieuwe ontwikkelingen op het bestaande verkeer.

6.3.2 Samenvatting reactie op thema Leefomgeving

Geautomatiseerde samenvatting op de vraag:

Wil je verder nog wat kwijt over het thema Leefomgeving?

In de online participatieproject 'Thema: leefomgeving' hebben deelnemers een reeks voorstellen gedaan met betrekking tot de inrichting en ontwikkeling van hun leefomgeving. Een terugkerend thema in de reacties is de behoefte aan een goede balans tussen woningbouw en leefbaarheid, waarbij de nadruk ligt op het behoud van groen en open ruimtes. Veel deelnemers maken zich zorgen over de verkeersdrukte en infrastructuur, vooral in relatie tot nieuwe woningbouwprojecten.

Er is een sterke vraag naar betaalbare en levensloopbestendige woningen voor verschillende doelgroepen, waaronder starters, senioren, en mensen met een beperking. Het concept van een 'Knarrenhof', waarbij ouderen in een gemeenschap leven en elkaar ondersteunen, wordt meerdere keren genoemd.

De wens voor een kindvriendelijke omgeving met veilige verkeerssituaties en voldoende speelruimte wordt ook benadrukt. Daarnaast is er vraag naar voorzieningen zoals hondenrennen, ontmoetingsplekken, en culturele centra.

Een aantal deelnemers pleit voor een inrichting die gericht is op langzaam verkeer, zoals voetgangers en fietsers, in plaats van op auto's. Ook wordt de wens voor voldoende parkeergelegenheid en garageboxen uitgesproken.

Er is kritiek op de vragenlijst zelf, waarbij sommige respondenten aangeven dat de antwoordmogelijkheden te beperkt zijn en niet altijd passen bij hun visie of situatie.

Tot slot wordt de noodzaak van een duurzame en klimaatbestendige aanpak benadrukt, met aandacht voor groen en biodiversiteit. De integratie van verschillende generaties en de sociale cohesie binnen de wijk worden ook als belangrijk beschouwd.

6.3.3 Samenvatting reactie op thema Duurzaamheid

Geautomatiseerde samenvatting op de vraag:

Wil je verder nog wat kwijt over het thema Duurzaamheid?

Deelnemers hebben verschillende ideeën en zorgen geuit over het thema duurzaamheid. Een terugkerend thema is de betaalbaarheid en haalbaarheid van duurzaamheidsinitiatieven. Er is een roep om duurzaamheid te benaderen op een manier die economisch rendabel is en niet ten koste gaat van de esthetiek van de buurt.

Er is ook een sterke interesse in het gebruik van duurzame bouwmaterialen en technologieën, zoals houtbouw, warmtepompen en zonnepanelen. Er is echter ook enige bezorgdheid over de effectiviteit en efficiëntie van bepaalde technologieën, zoals buurtbatterijen.

Het behoud van groene ruimtes en bomen is ook een belangrijk punt voor veel mensen. Er is een roep om bestaande bomen te behouden en duurzaamheid te integreren in de planning en ontwikkeling van de buurt.

Er is ook een verlangen naar collectieve actie en samenwerking binnen de wijk om duurzaamheidsinitiatieven te bevorderen. Dit omvat het ondersteunen van bewonersgroepen die duurzaamheid onderschrijven en het onderhouden van contact met lokale werkgroepen.

Tot slot is er enige bezorgdheid over de impact van duurzaamheidsinitiatieven op de infrastructuur, zoals de mogelijke vervanging van riolering door wadi's.

6.3.4 Samenvatting van reacties op thema Erfgoed

Geautomatiseerde samenvatting op de vraag:

Wil je verder nog wat kwijt over het thema Erfgoed?

De meningen van de deelnemers over het thema erfgoed zijn verdeeld. Een groot aantal respondenten benadrukt het belang van het behoud van erfgoed, met name de historische gebouwen en structuren. Er wordt ook specifiek aandacht gevraagd voor het behoud van het hekwerk en de oude bomen.

Aan de andere kant zijn er ook respondenten die kritisch zijn over het behoud van erfgoed. Zij wijzen op de hoge kosten van renovatie en energiebesparende maatregelen en suggereren dat nieuwbouw een betere optie kan zijn.

Er is ook een suggestie om het erfgoed op een andere manier te behouden, bijvoorbeeld door middel van informatieborden op specifieke locaties of door kleine stukjes hek of steen te behouden en te voorzien van uitleg.

Een aantal respondenten benadrukt dat het belangrijk is om een evenwichtige beoordeling te maken en het gehele gebied in één plan te ontwikkelen. Er wordt ook aandacht gevraagd voor het behoud van DE MESS als culturele broedplaats.

Tot slot zijn er ook respondenten die aangeven dat het militaire karakter van het gebied behouden mag blijven, maar dat dit niet te dwingend moet zijn en goed moet passen in een groene omgeving.

6.3.5 Samenvatting van reacties op thema Landstede op Kranenburg

Geautomatiseerde samenvatting op de vraag:

Wil je verder nog wat kwijt over het thema Landstede op Kranenburg?

Uit de reacties van de deelnemers blijkt dat er gemengde gevoelens zijn over het thema 'Landstede op Kranenburg'. Een terugkerend thema in de reacties is de locatie van de school. Verschillende respondenten suggereren dat de school verplaatst kan worden naar andere locaties in de stad, zoals het voormalige terrein van de WGF-kazerne, het Bouw- en Infrapark, of de locatie van de oude kippenlchterij.

Er is ook bezorgdheid over de impact van de school op de woonwijk. Sommige deelnemers zijn van mening dat de school niet te dominant aanwezig moet zijn in de wijk en dat er strikte afspraken moeten worden gemaakt over zaken als terreingebruik en afval.

Er zijn ook zorgen geuit over het militaire karakter van de opleiding. Een iemand merkt op dat Landstede geen militaire opleiding is en dat de leerlingen niet in dienst zijn bij het Ministerie van Defensie. Anderen geven aan dat het militaire karakter, zoals uniformen, niet past in een woonwijk.

Tot slot zijn er respondenten die de noodzaak van woningbouw benadrukken en suggereren dat de grond beter gebruikt kan worden voor betaalbare woningen.

7.0 Resultaten social media campagne

7.1 Facebook, Instagram en LinkedIn

In oktober en november zijn er 7 social posts geplaatst op de social media kanalen van de gemeente Harderwijk. Hieronder vind je meer informatie over de betrokkenheid, interactie en reacties

7.1.1 Praat mee over Kranenburg

Facebook

12.421 bereikte personen, 44 leuk, 21 keer gedeeld, 44 reacties: 4x betaalbare seniorenwoningen / 5x betaalbare huurwoningen voor senioren / 1x reclame voor Knarrenhof / 1x vraag over AZC / 1x vraag over egels op terrein / 1x betere woonruimte voor mensen AZC / 3x discussie over waarom mensen vanuit AZC voorrang krijgen op een woning / 2x betaalbare woningen voor jong en oud / 1x bejaardenhuis weer terug / 1x betaalbare sociale huurwoningen / 1x graag Knarrenhof

Instagram

1.835 bereikte personen , 18 leuk

KRANENBURG

Praat mee over Kranenburg!

gemharderwijk • Volgen

gemharderwijk 🗣️ Het voormalige kazerneterrein Kranenburg wordt omgetoverd tot een woonwijk! 🏡🌳
Een plek waar wonen, werken, onderwijs, sporten, cultuur, ontspanning en natuur samenkomen. Maar hoe gaat Kranenburg eruitzien? Daar hebben we jouw hulp bij nodig! 🤝

We staan aan het begin van een nieuw hoofdstuk voor Kranenburg en willen dat iedereen kan meedenken. Daarom nodigen we niet alleen direct omwonenden uit, maar alle inwoners van Harderwijk en Hierden. Samen zetten we de eerste koers uit voor de toekomst van deze nieuwe woonwijk: een gebiedsvisie voor Kranenburg. 🏡

18 vind-ik-leuks
16 oktober 2023

Anmelden om dit leuk te vinden of hier op te reageren.

7.1.2 Kom je naar de participatiemarkt 'Bouwen met Buren'

Facebook

2.715 bereikte personen, 8 leuk, 1 geweldig, 7 keer gedeeld, 1 reactie: reclame-uiting voor verhuur bedrijf

Instagram

1.951 bereikte personen, 21 leuk

gemharderwijk • Volgen

gemharderwijk 🗨️ Zien we je morgen op de participatiemarkt 'Bouwen met Buren'? Je bent tussen 15.00 - 20.00 uur van harte welkom in de Mess op het terrein van Kranenburg, Oranjestraat 11a. We vertellen je graag meer over het project. Thema's die aan de orde komen zijn erfgoed, woningbouw, groen, duurzaamheid en mobiliteit. En we zijn heel benieuwd naar jouw mening en ideeën.

📍 Het voormalige kazerneterrein Kranenburg wordt ontwikkeld tot een woonwijk. Een unieke plek waar wonen, werken, onderwijs, sporten, cultuur, ontspannen en natuur samenkomen. Hoe Kranenburg eruit gaat zien? Dat weten we nog niet.

21 vind-ik-leuks
1 november 2023

Anmelden om dit leuk te vinden of hier op te reageren.

7.1.3 Quotes bezoekers bouwen met de buren

Facebook

2.904 bereikte personen, 9 keer leuk, 1 keer gedeeld, 2 reacties: 1x wat gaat met vervuilde grond gebeuren, 1 verdrietige reactie: ons oude stekkie

Instagram

2.484 bereikte personen, 35 leuk

7.1.4 Praat mee over Kranenburg

LinkedIn

5 keer gedeeld, 37 interessant, 1 keer verhelderend, 2 reacties: 1x vraag over AZC / 1x antwoord wethouder Edwin Enklaar

Gemeente Harderwijk
6.146 volgers
5 mnd • 🌐

📌 Het voormalige kazerneterrein Kranenburg wordt omgetoverd tot een woonwijk! 🏡🌳 Een plek waar wonen, werken, onderwijs, sporten, cultuur, ontspanning en natuur samenkomen. Maar hoe gaat Kranenburg eruitzien? Daar hebben we jouw hulp bij nodig! 🙏

We staan aan het begin van een nieuw hoofdstuk voor Kranenburg en willen dat iedereen kan meedenken. Daarom nodigen we niet alleen direct omwonenden uit, maar alle inwoners van Harderwijk en Hierden. Samen zetten we de eerste koers uit voor de toekomst van deze nieuwe woonwijk: een gebiedsvisie voor Kranenburg. 🏡🏠

Waarom? Omdat we geloven in het samenbrengen van ideeën, zodat Kranenburg een wijk wordt van ons allemaal. En omdat we willen dat jij je hier thuis voelt en trots bent op dit bijzondere stukje Harderwijk. ❤️👍

📅 Kom naar de participatiemarkt Bouwen met Buren op donderdag 2 november
🗨️ Praat mee op 📄 <https://lnkd.in/edxBYkNm>
📄 Meer informatie lees je op 📄 <https://lnkd.in/exghHT7V>

#Kranenburg #Harderwijk #Woonwijk

Bijlage I Stakeholders

Overheid/Semi-overheid	
Organisatie	Hoe aangehaakt?
Gemeenteraad	Informatiebrief
College van B&W (collectief);	Intern
Wethouders (individueel);	Intern
EHZM;	Intern
Directie/MT;	Intern
Ambtelijke organisatie;	Intern
Waterschap Vallei en Veluwe;	Informatiebrief gesprek
ODNV;	Informatiebrief gesprek
VNOG;	Informatiebrief gesprek
Provincie Gelderland	Informatiebrief gesprek
Ministerie van Defensie;	Informatiebrief
Omnia wonen;	Informatiebrief
Uwvoo.	Informatiebrief gesprek

Particulier	
Organisatie	Hoe aangehaakt?
Inwoners Harderwijk	Informatiebrief on- en offline media participatiemarkt
Omwonenden Kranenburg	Informatiebrief participatiemarkt
Inwonersgroepen/wijkvereniging	Informatiebrief
Bewoners omliggende wijken	Informatiebrief
Veteranencafé	Informatiebrief

Ondernemer en bedrijven	
Organisatie	Hoe aangehaakt?
Bedrijven rond Kranenburg binnen een straal van 150 meter (ca. 280 bedrijven)	Informatiebrief

Gezondheidszorg en maatschappelijke organisaties	
Organisatie	Hoe aangehaakt?
COA (tevens huurder)	Persoonlijk contact en bezoek locatie
Ziekenhuis St. Jansdal;	Informatiebrief
Zorggroep Noordwest Veluwe locatie Boerhaavehof;	Informatiebrief
Stichting Philadelphia, woonlocatie Gelrepoort;	Informatiebrief
Huisartsen in de buurt;	Informatiebrief
Tandartsen in de buurt;	Informatiebrief
Verloskundigenpraktijk De 9 maanden;	Informatiebrief
Apotheek Tweelingstad;	Informatiebrief
Jeugd- en jongerenwerk Harderwijk;	Informatiebrief
Het Participatiehuis.	Informatiebrief

Overige ondernemers en bedrijven	
Organisatie	Hoe aangehaakt?
NS/ProRail	Informatiebrief
Ondernemers in de buurt van Kranenburg	Informatiebrief
Bedrijventerrein De Sypel	Informatiebrief
Bedrijvenkring Harderwijk	Informatiebrief
Ondernemers Tweelingstad	Informatiebrief
Vitens	Informatiebrief
Liander	Informatiebrief

Verenigingen, stichtingen en belangenorganisaties

Organisatie	Hoe aangehaakt?
Stichting Knarrenhof®	Direct participant
Sportverenigingen en sportcomplex De Sypel	Informatiebrief
Stichting Mess (tevens huurder)	Direct participant
Historische vereniging Herderewich	Informatiebrief
Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe	Informatiebrief
Vereniging van Natuurmonumenten	Informatiebrief
Stichting Landschapsbeheer Gelderland	Informatiebrief
Werkgroep Toegankelijkheid	Informatiebrief
Commissie Ruimtelijke kwaliteit	Informatiebrief
Vogelbescherming	Informatiebrief
Veluwe op 1	Informatiebrief
Dierenwelzijnsorganisaties	Informatiebrief
Fietsersbond	Informatiebrief
Verkeersplatform	Informatiebrief
VVV en Routebureau Veluwe	Informatiebrief

Onderwijs

Organisatie	Hoe aangehaakt?
Landstede (tevens huurder)	Direct participant
CCNV	Informatiebrief
RSG	Informatiebrief
CBS De Wegwijzer	Informatiebrief
CBS Willem Alexander	Informatiebrief
StartCollege (InternationaleSchakelKlas)	Informatiebrief

Hulpdiensten

Organisatie	Hoe aangehaakt?
Politie	Informatiebrief
Brandweer	Informatiebrief

Bijlage III Vragenlijsten

Duurzaamheid

Klimaatadaptatie

Het wordt zegt het eigenlijk al. Klimaatadaptatie houdt in dat we ons aanpassen (adapten) aan het klimaat. Dit is noodzakelijk. We merken dat het weer extremer wordt. Hete zomers en hevige regenval komen steeds meer voor. Het is belangrijk dat we onze omgeving hierop aanpassen. Dan moet je denken aan meer ruimte voor het tijdelijk bergen van water, bijvoorbeeld in wadi's of op waterdaken. Maar ook schaduwrijke plekken; het hebben van koele plekken in de openbare ruimte wordt steeds belangrijker.

Stelling: 'Ik maak me zorgen over klimaatadaptatie. Op Kranenburg moet hier meer aandacht voor komen.'

eens 82% (73 keuzes)

oneens 18% (16 keuzes)

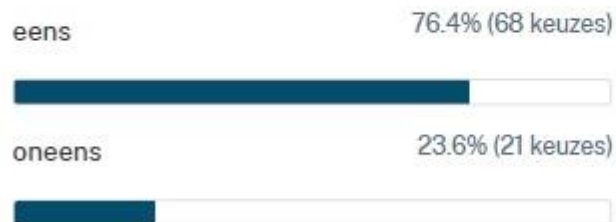

Welke maatregelen tegen hittestress spreken jou aan?

*Kies er zo veel als je wilt

Stelling: 'Om hittestress tegen te gaan mogen regels worden gesteld aan de maximale oppervlakte van bestrating in de privé-tuinen van de bewoners op Kranenburg.'

Welke maatregelen tegen wateroverlast spreken jou aan?

*Kies er zo veel als je wilt

Circulariteit

De term 'circulaire economie' horen we steeds vaker. In een circulaire economie bestaat bijna geen afval en worden grondstoffen steeds opnieuw gebruikt. Producten in onze omgeving bijvoorbeeld, worden zo lang mogelijk gebruikt. Als ze kapot zijn worden ze gerepareerd in plaats van weggegooid. Dit kan ook met gebouwen. Als een bestaand gebouw op Kranenburg geschikt is om te renoveren, dan is het misschien zonde om eerst te slopen en daarna nieuw te bouwen.

In een gebiedsontwikkeling heeft circulariteit als doel om zoveel mogelijk 'kringlopen te sluiten'. Dat hoeft niet alleen op het gebied van materialen te zijn, maar dat kan bijvoorbeeld ook op het gebied van water en energie.

Je merkt misschien al wel dat het moeilijk is om hierbij een voorstelling te maken. Dat is ook niet zo gek, het is nog niet zo'n oud begrip. We willen de komende tijd onderzoeken hoe we circulariteit een plek kunnen geven op Kranenburg. We zijn daarbij benieuwd hoe jij er over denkt.

Stelling: 'Ik houd me bezig met circulaire economie. Op Kranenburg moet hier meer aandacht voor komen.'

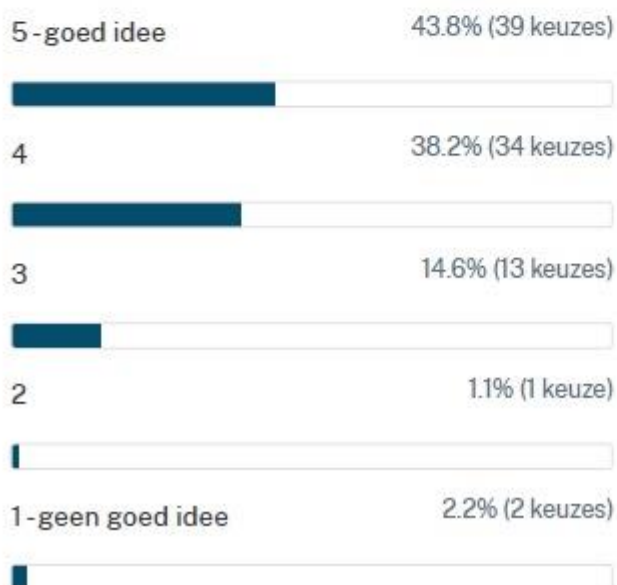
eens 73% (65 keuzes)

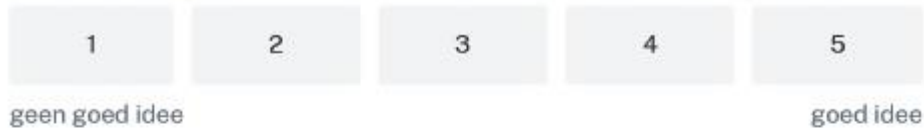
oneens 27% (24 keuzes)

Het hergebruiken van materialen in de inrichting van de openbare ruimte vind ik;

Het hergebruiken van tweedehands materialen voor gebouwen vind ik;

5 - goed idee 41.6% (37 keuzes)

4 39.3% (35 keuzes)

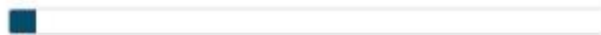
3 9% (8 keuzes)

2 5.6% (5 keuzes)

1 - geen goed idee 4.5% (4 keuzes)

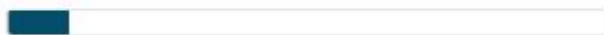

Het herbestemmen van bestaande gebouwen op kranenburg vind ik een goed idee voor;

de gebouwen die (cultuur)historische waarde hebben 75.3% (67 keuzes)

alle gebouwen 10.1% (9 keuzes)

de gebouwen die ik mooi genoeg vind 10.1% (9 keuzes)

geen enkel gebouw 4.5% (4 keuzes)

Een buurtvoorziening voor deelgebruik vind ik;

Een buurtvoorziening is een plek waar je spullen kunt lenen. Bijvoorbeeld (tuin)gereedschap, een ladder, hogedrukspuit, een partytent enz. Mensen betalen hiervoor enkele euro's per maand, maar hoeven zo deze spullen niet zelf aan te schaffen.

een goed idee 83.1% (74 keuzes)

geen goed idee 16.9% (15 keuzes)

Energietransitie

Energietransitie gaat in de kern over het maken van een overstap van fossiele energie naar energie uit hernieuwbare bronnen. Voorbeelden daarvan zijn windenergie, zonne-energie en aardwarmte. Maar ook de manier waarop we met energie omgaan is belangrijk. We willen energieverspilling voorkomen en energie efficiënter gebruiken.

Energietransitie is erg breed en brengt veel uitdagingen. Voor Kranenburg willen we onderzoeken hoe we het beste met deze opgave kunnen omgaan. Daarbij zijn we ook benieuwd wat jij vindt.

Wat vind jij van het toepassen van zonnepanelen?

Bij het ontwikkelen van een duurzame wijk is energieopwekking bijvoorbeeld door het toepassen van zonnepanelen belangrijk. Zonnepanelen zijn erg bepalend in het straatbeeld.

een goed idee als ze goed in het
gebouwontwerp zijn meegenomen 65.2% (58 keuzes)

altijd een goed idee, ongeacht hoe
dit eruit ziet 29.2% (26 keuzes)

geen goed idee 5.6% (5 keuzes)

Stelling: 'Ik heb liever een boom in mijn tuin dan zonnepanelen op mijn dak.'

eens 51.7% (46 keuzes)

oneens 48.3% (43 keuzes)

Stelling: 'Een buurtbatterij vind ik een goed idee, daar zou ik aan mee willen doen.'

Een buurtbatterij is een centrale batterij in de wijk. Hiermee wordt zelf opgewekte energie, die niet direct wordt gebruikt, centraal in de buurt opgeslagen. Op een later moment kan je die energie er weer uit halen. Hierdoor maken deelnemers maximaal gebruik van eigen energie.

Bekijk [hier](#) een testproject in Rijsenhout.

ja 47.2% (42 keuzes)

ja maar alleen als dit financieel gunstig is 37.1% (33 keuzes)

nee, ik heb geen behoefte aan een batterij 15.7% (14 keuzes)

Stelling: 'Een buurtenergiesysteem (BES) vind ik een goed idee, daar zou ik aan mee willen doen.'

Met een buurtenergiesysteem (BES) wordt een gehele wijk aangesloten op een gezamenlijke warmtebron, bijvoorbeeld een aardwarmtepomp. Het bijzondere is dat je als bewoner zelf gedeeltelijk eigenaar bent van dat systeem.

Lees er [hier](#) meer over.

ja maar alleen als dit financieel gunstig is 44.9% (40 keuzes)

ja 36% (32 keuzes)

nee, ik heb hier geen behoefte aan 19.1% (17 keuzes)

Groen en biodiversiteit

Op Kranenburg staan veel bomen en struiken. Geweldig toch? Groen is van enorme waarde, zeker grote volwassen bomen. Maar in een gebiedsontwikkeling als deze leidt dit al snel tot een tweestrijd. Waar bomen staan kunnen namelijk geen huizen gebouwd worden. En er kunnen ook geen wadi's worden gemaakt. Het is duidelijk dat we een uitdaging hebben om de verschillende opgaven in balans te brengen. We gaan hier de komende tijd mee aan de slag. We zijn benieuwd hoe jij denkt over groen en biodiversiteit in de wijk.

Stelling: 'Ik maak me zorgen over de biodiversiteit. Op Kranenburg moet hier meer aandacht voor komen.'

Biodiversiteit gaat over de verscheidenheid aan levensvormen van zowel planten, dieren en micro-organismen. Het is belangrijk om vele soorten bomen, struiken, bloemen en grassen te hebben waar veel verschillende soorten insecten op af komen.

Stelling: 'Ik zou me fijner voelen als ik in een omgeving woon waar het écht groen is.'

eens 93.3% (83 keuzes)

oneens 6.7% (6 keuzes)

Stelling: 'Ik heb liever een boom voor mijn deur dan een parkeerplaats voor mijn deur.'

eens 66.3% (59 keuzes)

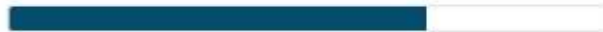

oneens 33.7% (30 keuzes)

Stelling: 'Gezonde grote bomen moeten ten allen tijde behouden blijven, ook als dit ten koste gaat van het bouwen van woningen.'

eens 69.7% (62 keuzes)

oneens 30.3% (27 keuzes)

Tot slot

Wil je verder nog wat kwijt over het thema Duurzaamheid? (optioneel)

Leefomgeving

Bebouwing

We beginnen met het onderwerp dat misschien wel de meeste impact heeft op onze leefomgeving; de bebouwing. In het begin hebben we het nog niet over de specifieke plekken van de toekomstige gebouwen of hun precieze hoogte en oppervlakte. We bekijken het vanaf een afstandje. Het gaat om de ruimtelijke impact en uitstraling van de gebouwen. Komt er vooral lage bebouwing, dan blijft er minder openbare ruimte met water en bomen over. Willen we juist veel ruimte en groen, gaan we dan wat meer de hoogte in? Of is het een combinatie van beide? En op welke manier dan? Kortom, we hebben veel om over na te denken. Wat vind jij?

Stelling: 'We moeten vooral lage bebouwing (bijvoorbeeld grondgebonden eengezinswoningen) maken. Dit kost meer ruimte, maar dit mag ten koste gaan van de openbare ruimte.'

oneens 69.3% (149 keuzes)

eens 30.7% (66 keuzes)

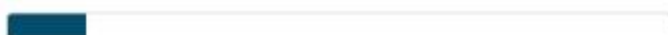
Stelling: 'Om meer ruimte over te hebben voor openbaar groen en water, mag een deel van de bebouwing best wat meer de hoogte in, ongeveer even hoog als het gebouw waar Landstede nu in zit (gebouw 5).'

eens 88.4% (190 keuzes)

oneens 11.6% (25 keuzes)

Stelling: 'Kranenburg is een geschikte plek om gedeeltelijk een meer hoogstedelijkere ontwikkeling te maken.'

Hoogstedelijkheid is vooral denkbaar in gebieden die een goede aansluiting hebben op het openbaar vervoer.

eens 65.1% (140 keuzes)

oneens 34.9% (75 keuzes)

Openbare ruimte

Binnen de muren van de eigen woning gaan mensen hun eigen gang. Een eigen plek voor de bewoners zelf, hier heeft niemand wat mee te maken. Maar zodra we onze woning uitstappen (of onze tuin uitlopen) bevinden we onszelf in de openbare ruimte. Ruimte waar iedereen gebruik van mag en moet maken. Omdat deze ruimte van iedereen is, is de opgave groot. Want hoe moet deze ruimte eruit zien? Wat moeten mensen er kunnen doen, en hoeveel ruimte reserveren we hiervoor? We zijn benieuwd wat je van de volgende stellingen vindt.

Stelling: 'Een mooie en prettige openbare ruimte zou ik als verlengstuk kunnen zien van mijn eigen woning.'

Daarmee bedoelen we dat je misschien ook graag een boek leest of een kopje thee drinkt vóór je voordeur in plaats van erachter.

eens 80.5% (173 keuzes)

oneens 19.5% (42 keuzes)

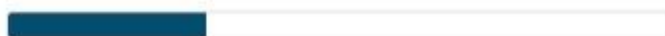
Stelling: 'Als ik een écht mooie en functionele openbare ruimte rondom mijn huis heb, dan hoeft mijn eigen tuin niet zo groot te zijn.'

eens 70.2% (151 keuzes)

oneens 29.8% (64 keuzes)

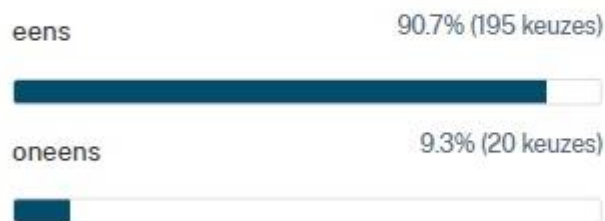

Een goede openbare ruimte is voor mij een plek waar ik;

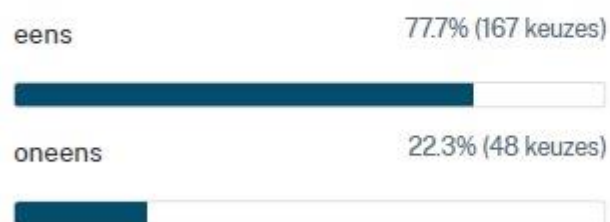
*Selecteer tussen 1 en 5 opties

Stelling: 'Ik vind het belangrijk dat mensen van verschillende generaties elkaar kunnen ontmoeten in de openbare ruimte.'

Stelling: 'Als veel mensen gebruik maken van de openbare ruimte, dan voel ik me daar veiliger.'

Stelling: 'In de openbare ruimte zou plek gemaakt moeten worden om elkaar te ontmoeten.'

eens 87% (187 keuzes)

oneens 13% (28 keuzes)

Stelling: 'De openbare ruimte moet mensen stimuleren om te bewegen.'

eens 74.4% (160 keuzes)

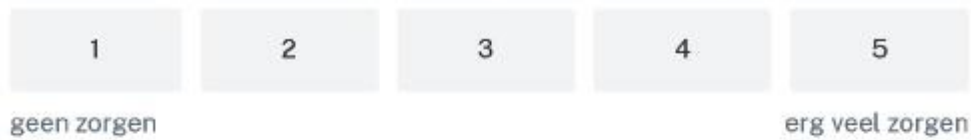

oneens 25.6% (55 keuzes)

Stelling: 'Bij ontmoetingsplekken in de wijk maak ik me zorgen over overlast.'

5 -erg veel zorgen 8.4% (18 keuzes)

4 16.3% (35 keuzes)

3 28.4% (61 keuzes)

2 29.3% (63 keuzes)

1-geen zorgen 17.7% (38 keuzes)

Wonen en overige functies

Kranenburg wordt een woonwijk, zoveel is wel duidelijk. Hóe we er willen wonen en hoeveel woningen we willen maken staat nog niet vast. Overigens is 'wonen' niet het enige is wat we straks op Kranenburg kunnen doen. Sterker nog; om het woonmilieu beter te maken, hebben we ondersteunende functies nodig. De Mess is een voorbeeld van een plek waar functies zoals kleinschalige horeca, ontmoeting en creativiteit goed passen om de wijk beter te maken. Maar ook kun je denken aan het werken in of bij de woning. We zijn benieuwd hoe jij hierover denkt.

Stelling: 'De Mess als culturele broedplaats is een meerwaarde voor de woonwijk Kranenburg.'

In het messgebouw is Stichting MESS Harderwijk gevestigd. Dit is een culturele broedplaats en een onafhankelijke cultuurorganisatie voor en door iedereen die betrokken wil zijn bij zijn of haar stad. Er worden kunstprojecten, kunstprogramma's met maatschappelijke waarde en evenementen georganiseerd en ondersteund en er wordt kennis verspreid door workshops en lezingen. De MESS stimuleert samenwerken en cultureel ondernemerschap.

Meer over Mess Harderwijk vind je [hier](#).

eens 75.8% (163 keuzes)

oneens 24.2% (52 keuzes)

Welke functies zouden wat jou betreft in de Mess kunnen worden toegevoegd?

kleinschalige horeca, om eens een hapje en een drankje te kunnen doen 40.6% (190 keuzes)

zaalverhuur, om bijvoorbeeld een verjaardag of jubileum te kunnen vieren 34.6% (162 keuzes)

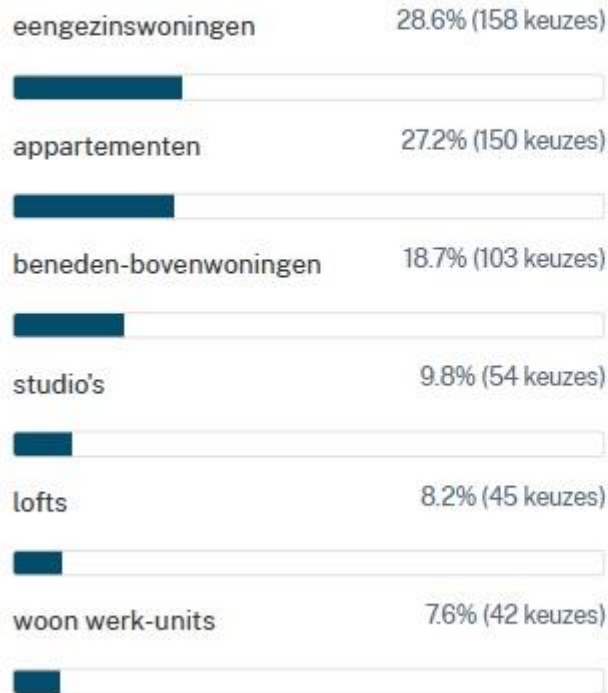

flexwerkplekken, een plek om te studeren of te werken 24.8% (116 keuzes)

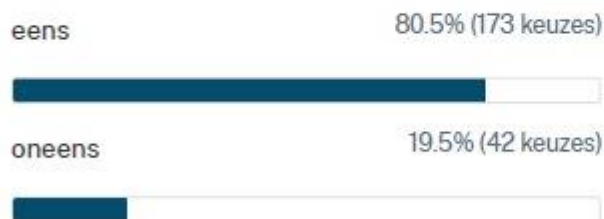

Deze woningtypes spreken mij aan:

*Selecteer tussen 1 en 7 opties

Stelling: 'Het is goed als goedkope (huur)woningen en duurdere woningen zoveel mogelijk door elkaar heen worden gebouwd.'

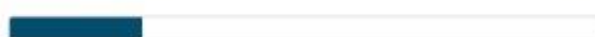

Wat vind je van een woonconcept waarbij casco appartementen worden aangeboden?

Met een casco-appartement bedoelen we appartementen waarvan alleen de buitenschil wordt opgeleverd tegen een zo laag mogelijke prijs. Als koper bouw je zelf de woning af, je plaatst de binnenwanden, keuken, badkamer enzovoorts.

5 - goed idee 22.3% (48 keuzes)

4 23.7% (51 keuzes)

3 26% (56 keuzes)

2 12.6% (27 keuzes)

1 - geen goed idee 15.3% (33 keuzes)

Stelling: 'Voor mensen die op Kranenburg wonen moet er ook ruimte zijn om in of rondom het huis te kunnen werken.'

eens 68.4% (147 keuzes)

oneens 31.6% (68 keuzes)

Werkfuncties aan huis op Kranenburg zouden kunnen zijn:

*Selecteer tussen 1 en 4 opties

fysieke dienstverlening (kapper, schoonheidssalon, trimsalon, kinderopvang enz.)	44.5% (158 keuzes)
--	-----------------------

kantoorfuncties (adviesbureau, internetwinkel, accountancy, enz.)	32.4% (115 keuzes)
---	--------------------

creatieve maakindustrie (ontwikkelen/vervaardigen van producten)	23.1% (82 keuzes)
--	-------------------

Zorg en welzijn

Binnen gebiedsontwikkeling bestaan veel factoren die van invloed zijn op de gezondheid van de mens. Denk aan sportiviteit, ontspanning en ontmoeting. Maar ook veiligheid en hinder hebben invloed op ons welzijn. We willen van Kranenburg een zo gezond mogelijke plek voor iedereen maken, maar niet iedereen heeft behoefte aan dezelfde dingen. Voor veel dingen zullen we de balans moeten zoeken. We zijn benieuwd wat jij vindt van de volgende stellingen.

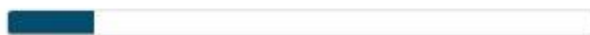

Stelling: 'Op Kranenburg moet saamhorigheid onder de bewoners bijzondere aandacht krijgen, zo kunnen we eenzaamheid tegengaan.'

eens 85.6% (184 keuzes)

oneens 14.4% (31 keuzes)

Stelling: 'Het is goed dat mensen uit verschillende leeftijdscategorieën dicht bij elkaar wonen.'

eens 91.6% (197 keuzes)

oneens 8.4% (18 keuzes)

Om stress en burn-out klachten helpen te voorkomen zou Kranenburg;

*Selecteer tussen 1 en 5 opties

zo groen mogelijk moeten blijven 33.2% (151 keuzes)

moeten uitnodigen om buiten te verblijven en elkaar te ontmoeten 28.8% (131 keuzes)

moeten stimuleren om te sporten en bewegen 21.5% (98 keuzes)

ik denk niet dat deze dingen bij kunnen dragen aan het voorkomen van stressklachten 8.6% (39 keuzes)

vooral moeten voorzien in besloten privéplekken voor alle bewoners 7.9% (36 keuzes)

Stelling: 'Functies zoals een sportveld, buurtmoestuin en een ontmoetingsplek in de wijk zijn belangrijk, ook al ervaren sommige mensen daar overlast van.'

eens 79.1% (170 keuzes)

oneens 20.9% (45 keuzes)

Stelling: 'Mensen uit omliggende buurten zouden ook van de nieuwe voorzieningen op Kranenburg moeten kunnen profiteren.'

eens 85.6% (184 keuzes)

oneens 14.4% (31 keuzes)

Tot slot

Wil je verder nog wat kwijt over het thema Leefomgeving? (optioneel)

Mobiliteit

Verkeersveiligheid en toegankelijkheid

De manier waarop we met mobiliteit omgaan heeft veel invloed op de veiligheid en toegankelijkheid van Kranenburg. Als verkeersstromen dwars door Kranenburg heen voeren, dan kan dat de verkeersveiligheid verminderen. Als Kranenburg geen (auto)doorstroming heeft dan kunnen we een veiligere wijk maken, maar dat betekent bijvoorbeeld dat pakketdiensten niet bij de voordeur kunnen komen. Hoe denk jij over veiligheid en toegankelijkheid?

Kranenburg is omsloten met een hek met 5 toegangspoorten. Een besloten gebied kan goed zijn voor de (verkeers)veiligheid. Wat vind jij? We moeten;

In hoeverre maak jij je zorgen over de toegenomen hoeveelheid pakketbezorgers in de wijk en de gevolgen daarvan op de verkeersveiligheid?

5 - veel zorgen 10.2% (10 keuzes)

4 24.5% (24 keuzes)

3 27.6% (27 keuzes)

2 18.4% (18 keuzes)

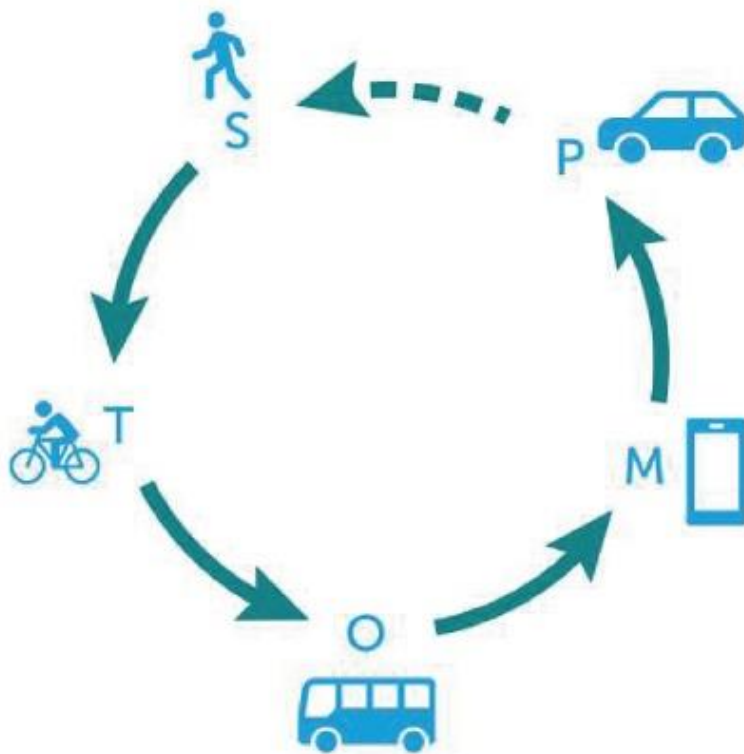

1 - geen zorgen 19.4% (19 keuzes)

Het STOMP-principe, daar ben ik het mee;

Bij het STOMP-ontwerpprincipe staat de auto niet langer centraal bij de inrichting van de openbare ruimte, maar gaan we eerst uit van de voetganger (Stappen), vervolgens de fietser (Trappen), dan Openbaar Vervoer en MaaS (deelmobiliteit). Als laatste wordt plek gemaakt voor de Privé-auto.

eens 66.3% (65 keuzes)

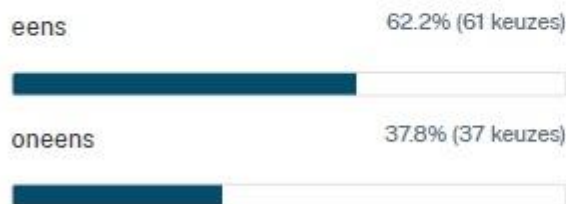
oneens 33.7% (33 keuzes)

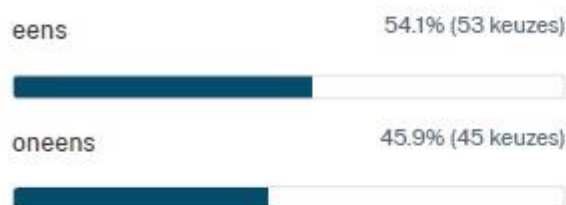
Autogebruik

Momenteel wordt de auto vaak gezien als het belangrijkste vervoermiddel. Veel mensen hebben een auto, maar niet iedereen heeft hem elke dag nodig. Dit heeft tot gevolg dat veel ruimte op straat ingenomen wordt door geparkeerde auto's. Er is een toenemend maatschappelijk bewustzijn over de vraag of we anders met autobezit moeten omgaan. Voor Kranenburg geldt deze vraag ook. Als we minder auto's nodig hebben, is er meer ruimte voor groen en water. We willen de komende tijd onderzoeken hoe we hiermee om moeten gaan. We zijn daarom benieuwd hoe je er over denkt.

Stelling: 'We moeten onszelf afvragen hoe we het aantal benodigde auto's kunnen verminderen. Zolang het voor iedereen mogelijk is om een deelauto te gebruiken, hoeft niet iedereen een eigen auto te bezitten.'

Stelling: 'De bewoners van Kranenburg mogen als voorwaarde krijgen dat ze maar één auto hebben.'

Stelling: 'We moeten deelmobiliteit meer stimuleren.'

Wie gebruik maakt van deelmobiliteit, deelt vervoersmiddelen met anderen. Het grote voordeel is dat men zelf geen auto meer aan hoeft te schaffen.

Lees [hier](#) meer over deelmobiliteit.

eens 77.6% (76 keuzes)

oneens 22.4% (22 keuzes)

Stelling: 'Kranenburg ligt dicht bij het station. Het gebruik van openbaar vervoer zou zoveel mogelijk gestimuleerd moeten worden.'

eens 87.8% (86 keuzes)

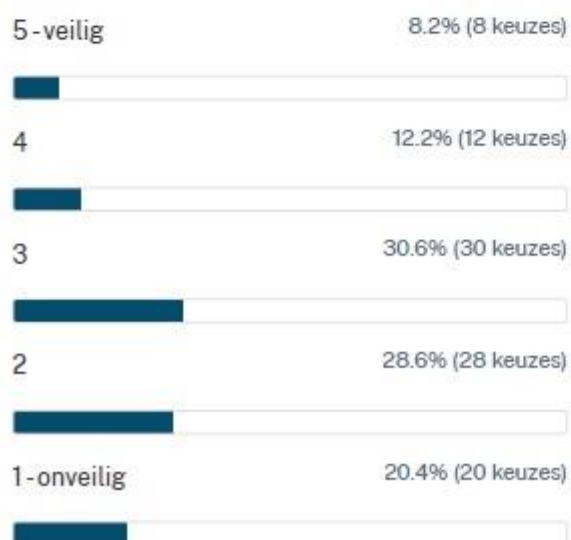

oneens 12.2% (12 keuzes)

Stelling: 'Wat vind jij van het huidige kruispunt en rotonde op de Oranjelaan?'
 De wijk Kranenburg moet in de toekomst ontsloten worden. Dit levert meer verkeersbewegingen op bij het kruispunt ter hoogte van de Mecklenburglaan en rotonde ter hoogte van de Laan der Verenigde Naties.

Stelling: 'Om Kranenburg zo groen en veilig mogelijk te maken, moeten auto's langs de randen van de wijk geparkeerd worden.'

eens 65.3% (64 keuzes)

oneens 34.7% (34 keuzes)

Wandelen en fietsen

De eerste twee manieren van bewegen van het STOMP-principe zijn 'Stappen' en 'Trappen'. Veel mensen vinden wandelen en fietsen lekker en ontspannen, maar niet iedereen denkt er zo over. We zijn benieuwd hoe jij hierover denkt.

Stelling: 'Op Kranenburg moet extra ruimte komen voor voetgangers en fietsers.'

eens 92.9% (91 keuzes)

oneens 7.1% (7 keuzes)

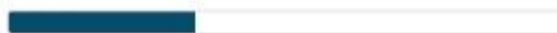
Stelling: 'Fietsenstallingen voor de bewoners van Kranenburg moeten centraal worden georganiseerd in de openbare ruimte.'

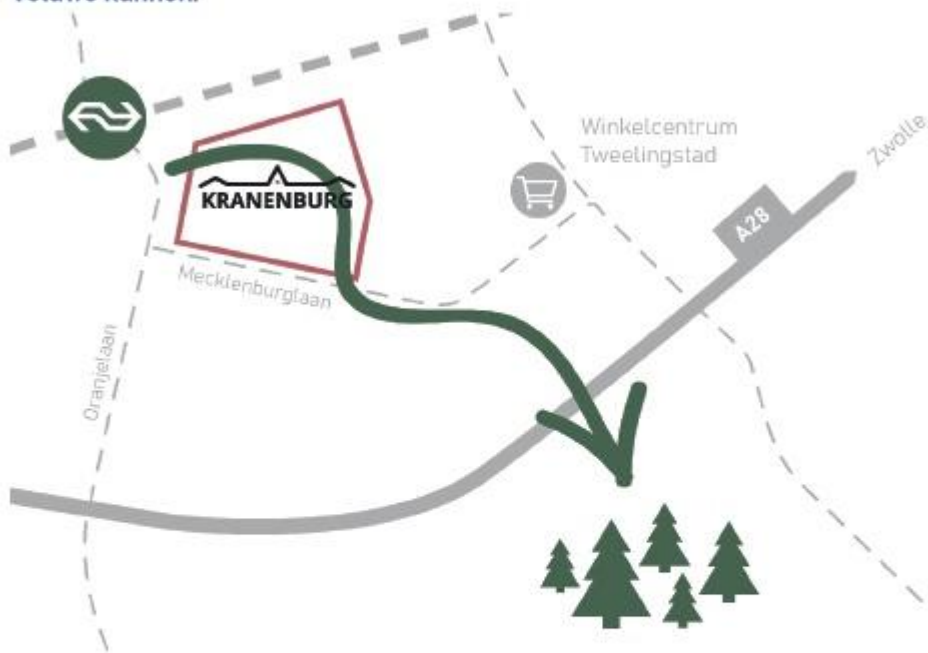
oneens 66.3% (65 keuzes)

eens 33.7% (33 keuzes)

Stelling: 'Het zou een meerwaarde zijn als er een fiets- en wandelroute door Kranenburg komt zodat mensen vanaf het station makkelijk richting de Veluwe kunnen.'

eens 68.4% (67 keuzes)

oneens 31.6% (31 keuzes)

Stelling: 'Vanaf Kranenburg is de binnenstad per fiets en te voet goed te bereiken.'

eens 88.8% (87 keuzes)

oneens 11.2% (11 keuzes)

Tot slot

Wil je verder nog wat kwijt over het thema Mobiliteit? (optioneel)

Erfgoed

De bestaande gebouwen

Sommige gebouwen op Kranenburg zijn het behouden waard. Wij vinden dat de Mess daar een goed voorbeeld van is, we hebben plannen om deze te renoveren. Misschien zijn er meer gebouwen, die we bijvoorbeeld kunnen transformeren naar woningen of andere functies. Welke gebouwen mogen van jou behouden blijven? Of misschien hoeft er van jou niets behouden te blijven. Geef aan hoe blij jij wordt van de bestaande bouwwerken op Kranenburg.

Eerst zien welke gebouwen op Kranenburg staan? Neem een [kijkje](#)! Je kunt op de gebouwen klikken en er meer over lezen.

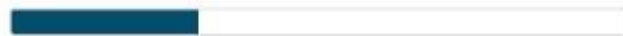
Hoe waardevol vind je de mess?

5 - Erg waardevol 47.7% (41 keuzes)

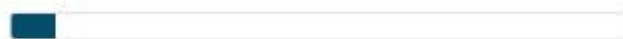
4 30.2% (26 keuzes)

3 10.5% (9 keuzes)

2 7% (6 keuzes)

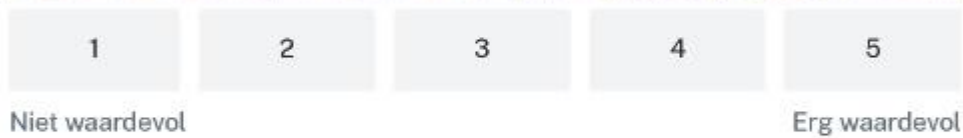
1 - Niet waardevol 4.7% (4 keuzes)

Hoe waardevol vind je het sportgebouw?

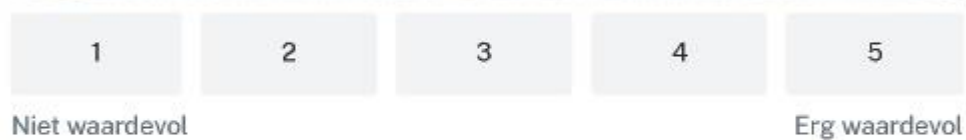

Hoe waardevol vind je de Grebbebergzaal met leslokalen?

Hoe waardevol vind je de leslokalen ondersteuning infanterie?

5 - Erg waardevol 9.3% (8 keuzes)

4 14% (12 keuzes)

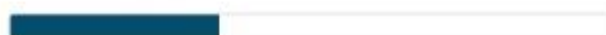
3 19.8% (17 keuzes)

2 22.1% (19 keuzes)

1 - Niet waardevol 34.9% (30 keuzes)

Hoe waardevol vind je het kantoorgebouw officieren en garages subeenheden?

5 - Erg waardevol 3.5% (3 keuzes)

4 7% (6 keuzes)

3 24.4% (21 keuzes)

2 24.4% (21 keuzes)

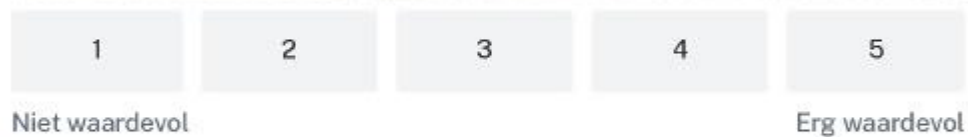

1 - Niet waardevol 40.7% (35 keuzes)

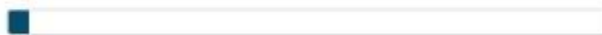

Hoe waardevol vind je het stafgebouw van de infanterieschool?

5 - Erg waardevol 3.5% (3 keuzes)

4 5.8% (5 keuzes)

3 16.3% (14 keuzes)

2 30.2% (26 keuzes)

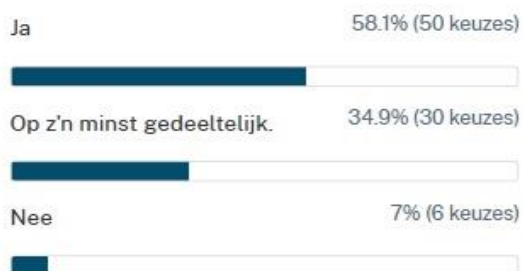
1 - Niet waardevol 44.2% (38 keuzes)

Het bestaande hekwerk

Rondom Kranenburg staat nog altijd het originele hek van meer dan 100 jaar oud. Het hek is aangewezen als gemeentelijk monument, maar het is inmiddels in slechte staat en moet gerenoveerd worden. We vragen ons af hoe we hier het beste mee om kunnen gaan. We zijn ook benieuwd wat jij vindt!

Vind je dat het hek moet blijven?

Karakter en identiteit

Kranenburg heeft een belangrijke rol gespeeld in de geschiedenis van Harderwijk, we zijn decennialang een garnizoensstad geweest. Naast de visserij is defensie een bepalende factor geweest in de ontwikkeling van onze stad.

In welke mate vind je dat het militaire karakter van Kranenburg behouden moet blijven?

Wil je meer lezen over de militaire historie van Harderwijk? Lees het [hier](#).

5 - sterk behouden 14% (12 keuzes)

4 33.7% (29 keuzes)

3 22.1% (19 keuzes)

2 14% (12 keuzes)

1 - enigszins behouden 16.3% (14 keuzes)

In welke mate mag dit terug komen in de nieuwe gebouwen?

5 - In sterke mate 16.3% (14 keuzes)

4 30.2% (26 keuzes)

3 25.6% (22 keuzes)

2 12.8% (11 keuzes)

1 - In kleine mate 15.1% (13 keuzes)

In welke mate mag dit terugkomen in het openbare gebied?

5 - In sterke mate 16.3% (14 keuzes)

4 32.6% (28 keuzes)

3 25.6% (22 keuzes)

2 12.8% (11 keuzes)

1 - In kleine mate 12.8% (11 keuzes)

Tot slot

Wil je verder nog wat kwijt over het thema Erfgoed? (optioneel)

Landstede op Kranenburg

Opleiding met defensie karakter

De Veva-opleiding bereidt studenten voor op een baan bij defensie.

Al in de 16e eeuw liepen er militairen rond in Harderwijk. Naast de visserij heeft defensie een grote rol gespeeld in de ontwikkeling van Harderwijk als stad.

Al bij de aankoop van Kranenburg in 2020 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen waarin het college verzocht wordt om het militaire karakter bijzondere aandacht te geven op Kranenburg.

Het hebben van een defensie-opleiding op Kranenburg kan een unieke kans zijn om eer te doen aan deze geschiedenis. Hoe denk jij daar over?

Stelling: 'Het is een meerwaarde voor woonwijk Kranenburg dat er een opleiding met een defensie karakter wordt gehuisvest'

oneens 63.9% (46 keuzes)

eens 36.1% (26 keuzes)

Gedeeld gebruik openbare ruimte

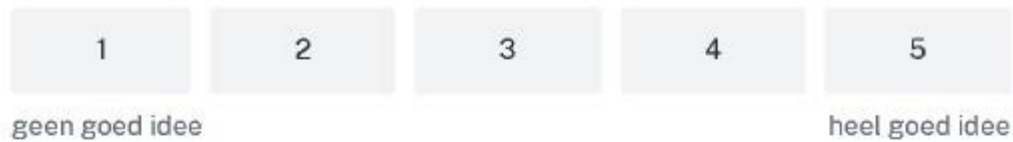
Om efficiënter gebruik te maken van het terrein, is gedeeld ruimtegebruik nodig. Dat houdt in dat we moeten zoeken naar manieren waarop Landstede gebruik kan maken van de openbare ruimte in de wijk.

Zo kan een sportveldje in de wijk bijvoorbeeld ook door Landstede gebruikt worden voor sportactiviteiten. Een (gedeelte van) de stormbaan is tegelijkertijd ook een speeltuin en een hardloopbaan door de wijk is zowel voor de bewoners als voor Landstede een aanwinst!

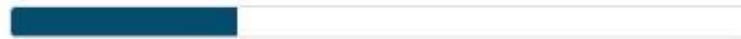

Bron: novaform | Horne kwartier

Wat vind je ervan dat de openbare ruimte in de woonwijk ook gebruikt wordt door de studenten van Landstede?

5 - heel goed idee 30.6% (22 keuzes)

4 20.8% (15 keuzes)

3 23.6% (17 keuzes)

2 13.9% (10 keuzes)

1 - geen goed idee 11.1% (8 keuzes)

Indrukwekkend

Op het eerste gezicht klinkt het misschien spannend, het delen van de openbare ruimte met een school.

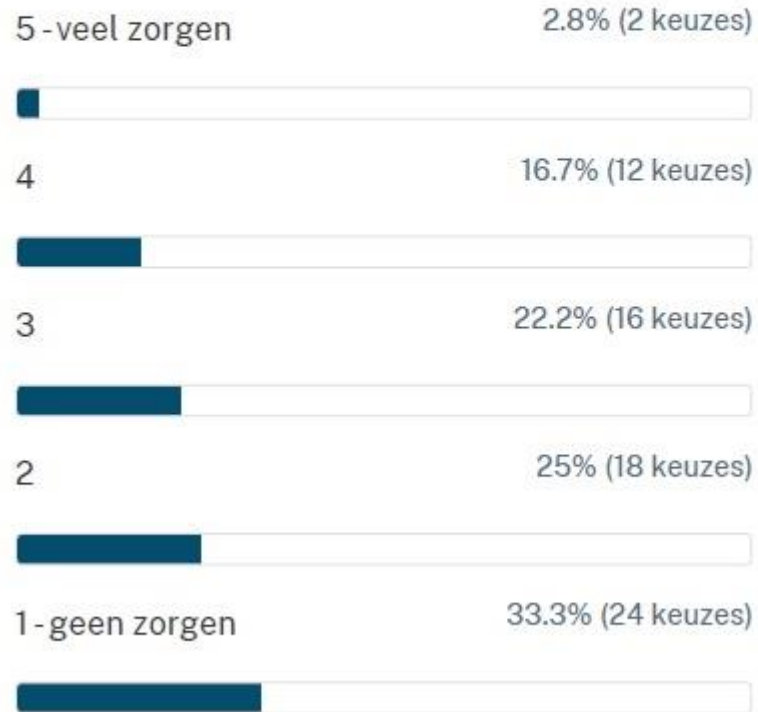
Maar misschien valt dat wel mee. De gebruikstijden lenen zich er in ieder geval goed voor; wanneer de kinderen uit de woonwijk op school zitten, hebben de studenten van Landstede les. In de weekenden en vakanties zijn de bewoners thuis, maar wordt er geen les gegeven.

Daartegenover staat dat mensen in legeruniform indrukwekkend kunnen zijn, niet iedereen vindt dat fijn.

We zijn benieuwd hoe jij er over denkt.

Maak je je hier zorgen over als de openbare ruimte gezamenlijk gebruikt wordt?

Balans

We hebben meerdere opgaven voor Kranenburg. We willen woningen bouwen, ruimte maken om te bewegen, een groene wijk maken, maar ook Landstede een plek geven. We weten dat niet alles past, we moeten dus een balans vinden.

De komende periode onderzoeken we of het (privé) ruimtegebruik van Landstede beperkt kan blijven tot ca. 12,5%. Dat houdt in dat die ruimte niet gebruikt wordt voor woningbouw.

Deze afbeelding weergeeft een oppervlakte van 12,5%. De positie en vorm staan nog niet vast.

Stelling: 'Ik ben het er mee eens om ca. 12,5% van Kranenburg te gebruiken voor de huisvesting van Landstede'.

nee, dit moet minder zijn 59.7% (43 keuzes)

ja, dat vind ik prima 31.9% (23 keuzes)

nee, dit mag meer zijn 8.3% (6 keuzes)

Tot slot

Wil je verder nog wat kwijt over dit onderwerp? (optioneel)

Bijlage IV Alle reacties open vraag per thema

Mobiliteit

Wil je verder nog wat kwijt over het thema Mobiliteit?

1. Als er een centrale fietsenstalling komt moet deze geheel afgedicht en vorstvrij zijn. Beveiligd ivm elektrische fietsen en ruim genoeg zodat er niets tegen elkaar hoeft te staan. Als dit niet kan dan een schuur voor elke woning
2. Auto's niet in de wijk maar aan de randen, voor bezorgers 1 of 2 verzamel aflever/ophaal punten. Een autovrije wijk.
3. Autogebruik verminderen is prima. Maar dan moet het OV wel op orde zijn. Stadsbus lijn 1 - die tot voor enkele jaren per half uur langs Kranenburg-Noord reed - heeft een andere route gekregen waarmee o.m. de binnenstad per OV (vanaf Kranenburg) moeilijker bereikbaar is. Zorg voor een goede OV-voorziening vanaf en langs Kranenburg!
4. De mogelijke seniorwoning meer mogelijkheid geven om dichtbij huis te parkeren
5. Denk aan invaliden en ouderen! M.b.t. auto invalidenauto's
6. Een woonwijk als deze plaatsen geeft inderdaad veel extra verkeer, daar maak ik me zorgen om. Ook het feit dat je vanaf de Mecklenburglaan niet meer links de Oranjelaan op kan richting de snelweg is totaal niet handig. Wordt daar ook naar gekeken om de ontsluiting van de wijk richting de snelweg beter te stroomlijnen?
7. Er is ooit een onbewaakte spoorwegovergang gesloten ter hoogte van de Graaf Ottolaan. Herstel dit middels een fiets/voetgangerstunnel en ontwikkel een hoogwaardige fietsroute vanaf het Centrum via deze tunnel naar de tunnel Ceintuurbaan en verder naar de sportvelden en de bossen.
8. Er wordt veels te hard gereden op de Mecklenburglaan; dat is pas onveilig

9. Fiets/voetgangerstunnel onder spoor: Wij vinden het belangrijk dat de fietsroute tussen Tweelingstad en de binnenstad (en zwembad, middelbare scholen, sporthal en sportvelden) wordt hersteld. Daarom pleiten wij er nadrukkelijk voor om een fietstunnel aan te leggen onder het spoor, tussen de Graaf Otto-/Mauritslaan en De Sypel. Dit maakt (autovrij) wonen op Kranenburg veel aantrekkelijker en zorgt bovendien voor een aantrekkelijke route tussen bos en binnenstad. Ofwel een fiets/voetgangserstunnel is niet alleen voor de nieuwe bewoners op Kranenburg aantrekkelijk, maar ook voor de bewoners van de Tinnegieter en Veldkamp en bewoners van Friese Gracht en binnenstad die naar bos of voetbal/tennisvelden willen. En natuurlijk is het ook voor fietstoeristen een aantrekkelijke route.
10. Fietspaden is nuttig, voldoende parkeerplaatsen nodig, eventueel in de vorm van garages
11. Geen verplichtingen of dingen (bijv. auto's) verbieden, wel mogelijkheden stimuleren.
12. Goede aandacht voor ouderen en mensen met handicap
13. Heel belangrijk dit thema!!!
14. Heel goed dat voorrang wordt gegeven aan voetgangers en fietsers! Om daar echt goed werk van te maken zou er een fiets-voetgangerstunnel onder het spoor moeten worden gerealiseerd (t.h.v. de Graaf Ottolaan), zodat de bewoners van Kranenburg een korte, veilige en aantrekkelijke fiets- en voetverbinding krijgen met binnenstad (en Stadsdennen), middelbare scholen, zwembad, sporthal en sportvelden. Ook mooi is dat daarmee een oude verbinding tussen Tweelingstad en oude stad wordt hersteld.
15. Het moet bewoners vanaf dag 1 duidelijk zijn dat ze geen rechten hebben op een gegarandeerde parkeerplek. En dat het zelfs moeilijk of onmogelijk gemaakt mag worden om te parkeren.
16. Hou rekening met mensen die een bedrijf bus hebben en niet flexibel kunnen zijn qua mobiliteit.
17. Ik ben een voorstander van OV, echter vind ik het OV veel te duur. Om hierop een woningplan in te richten zou ik pas doen als het OV betaalbaar wordt.

18. Ik heb verschillende plekken op deze site geprobeerd, maar zie niet waar ik mijn ideeën kwijt kan, dus vul het onder deze vragenlijst in. Excuses voor de verkeerde plek ervan, maar hoop dat jullie het naar de goede plek kunnen doorsluizen. ;) Met interesse las ik over de nieuwe ontwikkelingen die vlakbij waar ik woon zullen gaan plaatsvinden. Wat een toffe plannen voor Kranenburg. Zelf woon ik in Harderwijk. Ik had graag 2 november de bijeenkomst willen bijwonen, maar bevind mij op dat moment nog in de US. Is er een mogelijkheid om achteraf een samenvatting van de inbreng van die avond te ontvangen? Of zijn jullie van plan om dit ook op de site te publiceren? Zelf zou ik het heel tof vinden als er betaalbare woningen voor starters gebouwd worden. Ik loop al jaren te zoeken naar het zelf kunnen kopen van een woning in Harderwijk, maar vanwege de stijgende prijzen etc wordt mij dit tot op heden onmogelijk gemaakt. Tot op heden huur ik nog steeds een woning van Uwoon en doe dat al bijna 20 jaar. Verder heb ik zeker ideeën. Ik zou het fantastisch vinden als er een leuke koffieplaats komt waar bijeenkomsten (cursussen, lezingen, bv) kunnen worden georganiseerd, mensen gewoon binnenlopen om daar te werken, afspreken met vrienden, etc. Denk er graag over mee en heb zelfs interesse dus mochten jullie iemand hiervoor zoeken dit hier te starten en te runnen. :) Blijf graag op de hoogte van de ontwikkelingen, en zal ook jullie site blijven checken. Veel succes bij deze nieuwe ontwikkelingen!
19. Ik lees nergens in de stellingen iets over minder/niet mobiele mensen. Als de auto aan de rand geparkeerd moet worden en bezorgers worden geweerd uit de wijk, wordt het hen wel lastig gemaakt.
20. Ik vind op zich een autoluwe wijk een fantastisch idee. Maar het moet geen parkeeroverlast in de omgeving geven
21. Ik zou de huizen van mensen die wel gebruik willen maken van eigen auto's en waarschijnlijk ook meerdere auto's hebben dan meer aan de rand van Kranenburg situeren. Werkende mensen willen na hun werk niet nog eens helemaal naar hun huis lopen, die willen (beide) auto's voor de deur zetten. Ook voor boodschappen is dit erg onhandig.
22. Klinkt allemaal leuk bijvoorbeeld autoloos of deelauto's maar als je nu eenmaal vanwege je gezondheid hier op aangewezen bent dan is het een andere situatie dat je niet ver naar je auto moet lopen.
23. Mensen moeten recht houden om auto en fiets op eigen terrein te stallen. Wel genoeg ruimte maken voor elektrisch vervoer en snelheid beperken aub

24. Nee
25. Niet iedereen is hetzelfde, uitzonderingen moeten wel mogelijk blijven
26. Ook hier: een keuze tussen alleen "oneens" en "eens" is te extreem. Er zijn meer mogelijkheden of oplossingen, er is een tussengebied.
27. Voor de nieuwe bewoners moet het zo onaantrekkelijk mogelijk gemaakt worden om een eigen auto te bezitten.
28. Voor ouderen en minder validen moet het mogelijk blijven de auto bij het woonhuis te parkeren. Ook moet het mogelijk zijn om aangepaste fietsen bij de woning in een toegankelijke schuur te stallen. Dit is echt belangrijk. Denk aan driewiel fietsen, driewiel tandems, scootmobielen, duo fietsen. En een (aangepaste) auto.
29. Vooral het kruispunt en de ovotonde zijn al jaren heel erg onveilig. Zorg voor 1 duidelijke rotonde of kruispunt met stoplichten zoals het in de oude situatie was. Zeker als verkeersstromen gaan toenemen is dit heel goed. Ivm toegankelijkheid vanaf kant station opletten hoe daar de wegen lopen. Anders komt er continu alleen maar verkeer via de Mecklenburg laan en dat is behoorlijk belastend . Dus zou hem voor goede doorstroming aan alle kanten van het terrein. Vanaf oranje laan maar ook vanaf Deventerweg
30. houdt er rekening mee dat oudere mensen moeten kunnen beschikken over prive (gemotoriseerd) vervoer dichtbij hun woning.
31. niet te moeilijk doen. ervaringen van drielanden meenemen.
32. onzinnig idee om mensen door Kranenburg te laten fietsen om 'de veluwe' te laten bereiken. Wat is er toch in vredesnaam mis met de gewone routes?
33. parkeren op eigen oprit

Leefomgeving

Wil je verder nog wat kwijt over het thema Leefomgeving?

1. Aanleg fietstunnel Graaf Ottolaan- De Sypel en daaraan gepaard de ontwikkeling van een hoogwaardige fietsroute tussen binnenstad en sportvelden Strokel/ bosgebied. Vroeger was hier een onbewaakte overweg.
2. Alle bestaande bomen sparen. Bij alle soorten bebouwing ook een (vroeger bestaand) verzorgingshuis voor ouderen tussen 'thuis' en 'verpleeghuis' in.
3. Bij werkfuncties op Kranenburg ook goed kijken wat er in de directe omgeving nu of in nabije toekomst daar beter kan, ivm parkeren etc. Er is vlakbij veel mogelijk.
4. Buiten speelplaats voor kinderen
5. Centrale ontmoetingplek met kleine horeca, met maaltijd voorziening is belangrijk.
6. De opbouw van Frederik Hendriklaan/maurtislaan deels boven/benedenwoning en lage eengezinswoningen kopiëren binnen het terrein. Zoveel mogelijk groen behouden.
7. De wijk moet vooral kindvriendelijk worden, veilig qua verkeer en genoeg groen en speelveldjes/speeltuinen
8. Denk aub vooral aan de jongeren, starters die een woning zoeken.
9. Dit gebied heeft in zekere zin een historisch karakter. Dit zou bij de invulling , ook qua vormgeving, moeten zijn terug te vinden. Dus niet er een standaard nieuwbouwwijkje van maken, maar het juist benutten om er meerwaarde aan te geven!
10. Dit soort vragen geven maar een beperkte mogelijkheid tot het geven van je mening.
11. Een goede gezonde mix van doelgroepen en woningen. Geen concepten die nu hip zijn er over een aantal jaren zorgen voor problemen. Dus niet alleen duurzaam voor het klimaat maar ook duurzaam voor het lang kunnen handhaven van de buurt.
12. Een supermarkt om de wijk voor ouderen aantrekkelijk te maken.

13. Een woning met een wat grotere tuin zou mooi zijn. Niet zoals wat er nu op het waterfront wordt gebouwd. Mensen met kinderen willen graag wat tuin oppervlakte hebben
14. Enthousiast over jullie ideeën, lijkt op Blue Zones. Wat goed blijkt te zijn voor mensen.
15. Er is een grote behoefte aan woningen voor ouderen, daar ook goed op letten. Een mix zou top zijn natuurlijk, maar ook de buurtomgeving in de gaten houden voor ouderen. Een appartement met 1 slaapkamer is niet goed voor ouderen die niet in een hokje weggestopt willen worden.
16. Er kan in de vragenlijst alleen met "eens" of "oneens" worden beantwoord. Dat geeft geen goed beeld, want het is veel genuanceerder. Ik vind een ontmoetingsplek wel mooi, maar heel kleinschalig. Er is snel het gevaar van overlast en hangjongeren. Zeker in de buurt van een station. Geluidsoverlast is de laatste jaren een groot probleem, zeker vanaf het terrein van Kranenburg. In mijn wijk heb ik daar nu al veel last van.
17. Er wordt momenteel erg groot gebouwd. Veel m2 per huis. Dat zou zeker voor vrijstaande huizen wel wat minder mogen. 110-130 m2 kan je prima in wonen. Zo krijg je mogelijk wat doorstroming door mensen die kleiner willen wonen en toch comfort van vrijstaand willen behouden
18. Geen hoogbouw, wel hoge bomen tussen appartementen foto3. Kijk ook naar oude kazerne terrein in Nijmegen en (te) hoge appartementen in wijk Kerkebosch Zeist.
19. Geen werkplekken creëren in woonwijk. Alles voor wonen. Werken graag in leegstaande kantoorpanden.
20. Graag veel groen en voldoende tuin, voor milieu en stressverlagend. Niet zo properig en vol als huisjes waterfront. Ook laten aansluiten bij huidige bungalowwijk met aantal mooie ruime huizen
21. Graag voldoende betaalbare (starters)appartementen en woningen
22. Groen een duurzaamheid is het belangrijkste
23. Groen, historische waterloop en vijvers behouden en ook het hek met groen behouden

24. Het is bijzonder van belang het gebied toegankelijk te maken voor de huidige bewoners in de omgeving.
25. Het is mi belangrijk dat Harderwijk appartementen voor senioren bouwt, waarbij het van groot belang is dat het appartement: 1. betaalbaar is 2. twee slaapkamers heeft 3. een groot balkon heeft (indicatie 3 bij 5 meter) Ik zou dan mijn eengezinswoning direct verkopen en zo de doorstroming bevorderen. Op dit moment voldoet het nieuwbouw appartementen aanbod absoluut niet (met name wat betreft punt 1 en 3).
26. Het zou mooi zijn als er ook rekening gehouden wordt met een stukje maatschappelijke dienstverlening in de wijk als verlengde van de boerhaavelaan, zowel de huisarts als verloskundigenpraktijk zijn op zoek naar een nieuwe grotere ruimte en kunnen ook samen met oosterhoff en Meringa bijvoorbeeld.
27. Hoop dat er goed gekeken wordt voor de invalide mensen of met een beperking
28. Houd het groen. Dit gebied in Harderwijk heeft het mooiste groen van Harderwijk, belangrijk om dit wel in stand te houden.
29. Ik ga niet wonen in Kranenburg dus wat is mijn mening waard?
30. Ik maak me zorgen over de infrastructuur. Hoe gaat het verkeer? De Oranjelaan is al zo druk
31. Ik maak me zorgen over teveel hoogbouw op het terrein
32. Ik mis seniorenwoningen in de vragenlijst. Aan een knarrenhof is volgens mij behoefte.
33. Ik vind het belangrijk om betaalbare woningen te bouwen voor jongeren en 55+ers die in Harderwijk wonen en geen passende woning kunnen vinden op dit moment
34. Ik zie graag een knarrenhof
35. Ik zou graag een mooie hondenren willen zien waar je kunt wandelen en om andere mensen te ontmoeten. Een buurt gelegenheid waar hobby en cursussen bijgewoond kunnen worden. Tot slot een appartement complex met winkels eronder zoals een supermarkt en een winkel zoals Action.

36. Ik zou graag in een Knarrenhof willen wonen, o.a. vanwege betrokkenheid en omzien naar elkaar. We wachten al zo lang.
37. Ja, de vraag welke vorm van werken in of om het huis kan niet met "GEEN" worden beantwoord. Vreemde vragenlijst. Verder kun je tussendoor niet terug want dan ben je alle antwoorden kwijt. De vraagstelling over de overlast welke gepaard gaat met activiteiten is enigszins complex en kan tot foute antwoorden leiden.
38. Je zit midden in harderwijk zet er hoogbouw neer
39. Kleinere huizen bouwen. Studenten & jongeren laten inwonen bij eenzame ouderen met groot huis. Bestaande woningen splitsen. Tiny houses met alles voorzieningen (dus niet off grid).
40. Klimaatbestendig, speeltuinen
41. Kunnen er clusters van levensfase bewuste woningen worden gerealiseerd waar mensen dicht bij elkaar kunnen wonen en zonodig voor elkaar kunnen zorg
42. Leefomgevingsaspecten moeten vanuit de toekomstige bewoners zelf komen en zij moeten hiervoor vanaf het begin de benodigde ruimte krijgen en door de gemeente worden gefaciliteerd. Voorbeeld: een Knarrenhof volgens het principe van de stichting Knarrenhof: levensloopbestendige woningen voor mensen van 40 tot 80+ die hun kwaliteiten willen benutten om elkaar te helpen en naar elkaar om te zien met een binnentuin (openbaar) en een hofhuis (dat door hen maar ook door anderen kan worden gebruikt). De gemeente moet niets dwingend opleggen, zoals b.v. het community building op het GWL-terrein in Amsterdam.
43. Leefomgevingsaspecten: deze moeten toch vooral vanuit de toekomstige bewoners zelf komen en zij moeten hiervoor vanaf het begin de benodigde ruimte krijgen en door de gemeente worden gefaciliteerd. Voorbeeld: een Knarrenhof volgens het principe van de stichting Knarrenhof: levensloopbestendige woningen voor mensen van 40 tot 80+ die hun kwaliteiten willen benutten om elkaar te helpen en naar elkaar om te zien met een binnentuin (openbaar) en een hofhuis (dat door hen maar ook door anderen kan worden gebruikt). De gemeente moet niets dwingend opleggen, zoals b.v. het community building op het GWL-terrein in Amsterdam. Landstede op Kranenburg: Moeite met bijvoorbeeld de militaire opleiding/ beveiliging van Landstede: Om nu alleen de oude cultuur van een militaire kazerne levend te houden vind ik erg gezocht. dat gebeurt ook niet aan de Oranjelaan, of Smeeportenstraat. Deze bewegingen rondom mijn woning vinden ik weinig aantrekkelijk. Deze kan prima ergens anders worden ondergebracht, b.v. op het voormalige terrein van de

WGF-kazerne. Daar zijn al faciliteiten. De leerlingen daar gaan daar ook gewoon naar toe. Dit gebied wordt al jaren gebruikt voor opleidingen in de weg- en waterbouw en er is daar ruimte genoeg om ook Landstede onder te brengen. Landstede handhaven op Kranenburg-Noord gaat ten koste van de broodnodige woningbouw en kan/zal conflicteren met een goede woonfunctie. Mobiliteit: Autogebruik verminderen is prima. Maar dan moet het OV wel op orde zijn. Stadsbus lijn 1 - die tot voor enkele jaren per half uur langs Kranenburg-Noord reed - heeft een andere route gekregen waarmee o.m. de binnenstad per OV (vanaf Kranenburg) moeilijker bereikbaar is. Zorg voor een goede OV-voorziening vanaf en langs Kranenburg! Erfgoed: Dit thema kan pas goed worden beoordeeld als het gehele gebied Kranenburg-Noord in één plan wordt ontwikkeld, dus inclusief het huidige terrein van het AZC. Alsdan kan pas een evenwichtige beoordeling volgen: welk gebouw en welk (deel van het bestaande) hekwerk moet/kan gehandhaafd blijven en kunnen of moeten er extra doorgangen in dat hekwerk worden gemaakt.

44. Levensloopbestendige huizen zou prettig zijn. Is veel vraag naar. Voor de jonge senioren.
45. MESS als cultureel centrum moet een centrale plek worden in de wijk, sfeerbepalend en misschien wel dragend
46. Mini bedrijfsunits (maat van 2 woonunits)
47. Momenteel loopt een onderzoek om een denksport centrum te realiseren. Dit zou fantastisch hierin geïmplementeerd kunnen worden
48. Mooie plek voor een Knarrenhof
49. Naast meer generaties door elkaar, zou ik het ook heel mooi vinden als er meer integratie komt met de bewoners van het AZC
50. Nee
51. Nee
52. Nee
53. Nee
54. Onder welzijn valt m.i. ook beperken van geluidsniveau. Goede isolatie lijkt me belangrijk en beperken van aantal decibellen.

55. Ontsluiting van de wijk
56. Ook aandacht voor bejaarden woningen zoals een knarrenhof
57. Ook rekening houden met sport accommodatie die binnen nodig zijn
58. Plek voor honden om los te lopen
59. Primair aandacht voor een knarrenhof
60. Rare vraag over werken in en om het huis; Als je het daar niet mee eens bent ben je toch nog verplicht om bij de volgende vraag een keuze te maken uit een van die werkvormen die je dus eigenlijk niet wilt.
61. Stel er worden 500 woningen gebouwd. De meeste van deze mensen werken misschien wel buiten de stad . Deze 1000 auto's moeten er in en er uit. Alle wegen in de buurt zijn al over belast. Dat komt de leef omgeving niet te goede
62. Uitnodigende plekken voor de wat oudere kinderen (hangplekken, plekken om "brommers te kiekeken").
63. Veel kleine huisjes/ appartementen voor starters met tuin en garage, of parkeerplek.
64. Veel woningen voor ouderen. Nu slechte doorstroom.
65. Voldoende huurappartementen / koopappartementen met minimaal 3 kamers en een woonoppervlak van minimaal 85/95m2 in een prijsklasse €850/1050 pm of koopprijs van €350.000/500.000
66. Voldoende mogelijkheden voor jongeren en mensen met een minder hoog inkomen
67. Wat een mooie plek voor een nwe woonwijk in Harderwijk, kijk ernaar uit!
68. Wat ik mis bij wat ik graag zou willen kunnen doen in de openbare buitenruimte is Ontspannen, en dan niet door te bewegen, maar door te relaxen. Fijne zitjes, een hangmat/hangstoel etc.
69. Weinig stenen, veel groen met bankjes gezamenlijke groente, fruittuin
70. Wil er graag levensloopbestendige woningen zoals in Waterfront komt

71. Woning voor ouderen
72. Woningen voor senioren de gelegenheid geven er te kunnen bouwen (Knarrenhofjes). Deze mogelijkheid ontbreekt in de lijst van woonmogelijkheden
73. Zeker, ik mis specifieke bouw voor senioren. Grondgebonden(slapen en wonen beneden) woningen met kleine tuin. Mevensloopbestendig wonen mis in het plaatje.
74. Zet alsjeblieft huizen neer die er over 25 jaar nog steeds mooi uitzien. Het zou de stationsomgeving sieren
75. Zo snel als mogelijk uitvoeren
76. Zou heel fijn zijn als dit een plek wordt waar ook studenten, jongvolwassenen betaalbaar kunnen wonen.
77. denk aan een project Knarrenhof
78. graag ook aandacht voor begeleid wonen voor mensen met een beperking
79. groen behouden , aandacht voor doorstroming ouderen, geothermie
80. het parkeren van de auto kan in een garage onder de grond dus niet tussen de woningen voor dag bezoek zou men 1 of 2 parkeerplekken kunnen creëren. Voorbeeld is Utrecht Kanaaleiland
81. inrichten voor langzaam verkeer: voetgangers, fietsen ipv primair gericht op auto's
82. kijk naar de woningen op Kranenburg Zuid
83. overweeg ook zelfstandige bouwkavels
84. werkruimten : was ik oneens, maar moest toch iets invullen. Dat harmonieert niet.

Erfgoed

Wil je verder nog wat kwijt over het thema Erfgoed?

1. De wijk mag wel gemoderniseerd worden, erfgoed dan op specifieke aangewezen locaties (bijv op een informatiebord in een speeltuin) terug laten komen. Maak er vooral een betaalbare en prettige wijk voor jonge gezinnen van, als alternatief voor bijv het dure en afgelegen Drielanden.
2. Dit thema kan pas goed worden beoordeeld als het gehele gebied Kranenburg-Noord in één plan wordt ontwikkeld, dus inclusief het huidige terrein van het AZC. Alsdan kan pas een evenwichtige beoordeling volgen: welk gebouw en welk (deel van het bestaande) hekwerk moet/kan gehandhaafd blijven en kunnen of moeten er extra doorgangen in dat hekwerk worden gemaakt.
3. Handhaving van DE MESS als culturele broedplaats moet m.i. hoge prioriteit hebben.
4. Hekwerk behouden. Desnoods niet als omheining maar in lossen delen elders op het terrein
5. Hekwerk wel opknappen
6. Herkenbaarheid van geschiedenis vind ik erg waardevol om te verwerken. Kan ook door kleine stukjes hek/steen, borden met uitleg, grebbebergzaal als naam behouden met gemoderniseerde theaterzaal of buurtzaal. Officiersmess graag behouden maar multifunctioneel en niet voor slechts 1 organisatie die zo sterk bepalend is voor de sfeer.
7. Het hek moet zoveel mogelijk behouden blijven, maar mag geen barrière vormen voor (fietsers en) voetgangers, ofwel er moeten wel wat meer doorgangen in komen, zeker aan de kant van de Graaf Ottolaan en de Frederik Hendriklaan.
8. Het is wel aardig als er iets van het militaire karakter blijft behouden, maar dan moet het wel goed in een groene omgeving passen. Niet te dwingend.
9. Het mag best wat minder. De mess behouden en renoveren, de rest weg.
10. Het zou mooi zijn als een groot deel van de huidige structuur van paden, gebouwen en open ruimtes behouden kan worden.

11. Houdt er rekening mee dat het behoud van de bestaande gebouwen naar verwachting veel kosten met zich mee zal brengen o.a. op het gebied van energie en energiebesparende maatregelen.
12. Niet tegen beter weten in al het oude behouden. Voor die prijs is nieuwbouw mogelijk en ook dat wordt vanzelf weer historisch Een monumentenpand op deze plek is niet waardevol.
13. Ook graag rekening houden met de waarde van de oude bomen die er staan
14. Veel waardering voor de presentatie en ondersteun de oproep van harte om het historisch erfgoed zoveel mogelijk te behouden. Nieuwbouwwijken zonder historie zijn vaak karakterloos.
15. Zoveel mogelijk bewaren..
16. Zoveel mogelijk erfgoed behouden! En dan bedoel ik meer de gebouwen die dat ook uitstralen en niet gebouwen die er 'nieuw' uitzien.
17. geen
18. renoveren kost veel te veel

Landstede op Kranenburg

Wil je verder nog wat kwijt over het thema Landstede op Kranenburg?

1. Als openbare ruimte ook gebruikt wordt door leerlingen landstede dient er voor gezorgd te worden dat er totaal géén overlast is voor de bewoners. Verder vind ik dat er na een bepaalde tijd... zeg 20.00 uur in de avond, géén toegaan met mag zijn voor heb die er niet wonen. Uitgezonderd de visite van de bewoners.
2. Defensie maakt deel uit van de samenleving!
3. Het militaire karakter zoals uniformen dat past niet in een woonwijk.
4. Het moet niet overheersend aanwezig zijn vind ik. Het blijft een woonwijk.
5. Houdt er rekening mee dat Landstede geen militaire opleiding verzorgt. De leerlingen zijn niet in dienst bij het Ministerie van Defensie. Het is een civiele opleiding waarbij een deel van de leerlingen kan doorstromen naar een defensie-opleiding.
6. Ik vind het hele idee van Kranenburg al debiel. Een AZC verplaatsen terwijl migratie niet ineens over is. Ja huizen hebben we ook nodig, maar die worden ook al op andere plaatsen gebouwd, zoals naast het station, op het waterfront en in drielanden. Het zou vele malen beter zijn als het AZC werd uitgebreid met het huidige terrein van Landstede en het een opener karakter zou krijgen voor recreatie van omwonenden.
7. Is het behoud van de opleiding in Kranenburg alleen bedoeld uit nostalgische redenen? Op zichzelf zie ik geen bezwaar tegen delen van de ruimte voor een militaire opleiding (in de zin van bedreiging of overlast) , maar er zijn toch meer sportvelden in Harderwijk waar gebruik van gemaakt kan worden? Er is weinig bouwgrond voor woningen.
8. Is het een idee om Landsteden te verhuizen naar het Bouw en Infra Park gedeelte? Of waar de oude kippenslachterij zat? Tegenover de andere MBO. Ik mist trouwens een HBO of Universiteit in Harderwijk. Zo jammer. Was fijn geweest voor de stad. Had de gemeente moeten aantrekken nadat er militair terrein weg ging.
9. Landstede gewoon naar de locatie waar zij nu nieuw bouw gaan realiseren. Geen locatie binnen Kranenburg maar alle grond gebruiken voor betaalbare woningen!

10. Landstede kan prima ergens anders worden ondergebracht, b.v. op het voormalige terrein van de WGF-kazerne. Dit gebied wordt al jaren gebruikt voor opleidingen in de weg- en waterbouw en er is daar ruimte genoeg om ook Landstede onder te brengen. Landstede handhaven op Kranenburg-Noord gaat ten koste van de broodnodige woningbouw en kan/zal conflicteren met een goede woonfunctie.
11. Op deze plek is wonen de beste oplossing. Voor Landstede is een plek op bijvoorbeeld het Bouw- en Infrapark veel geschikter
12. Rust in de wijk.
13. Stormbaan de uren van gebruik vastleggen. Voor kinderen en immigranten kunnen de uniformen intimiderend werken. Geeft aan anderen gevoel van veiligheid. Vooraf goede afspraken.
14. kan de school niet in Kranenburg Noord, daar is genoeg ruimte
15. strakke afspraken over terreingebruik met name afval is noodzaak

Duurzaamheid

Wil je verder nog wat kwijt over het thema Duurzaamheid?

1. Als het niet teveel ten koste gaat van het uiterlijk van de buurt.
2. Buurtbatterij of Buurtenergiesysteem ben ik geen voorstander van en is zou voor mij reden genoeg zijn om daar geen woning te kopen/huren. Batterijen zijn inefficiënt, wanneer je de energie nodig hebt, 's winters, is er minder zon een worden ze niet opgeladen. Gezamenlijke systemen gaan voor mij niet werken omdat ik keuzevrijheid wil behouden. Is voor mij belangrijker dan de mogelijke minimale voordelen van een buurtsysteem.
3. De duurzaamheids initiatieven ook collectief in de wijk aan te pakken spreekt me sterk aan, ook met kansen voor sociaal-maatschappelijke samenhang in de wijk
4. De stelling ik heb liever een boom dan zonnepanelen is gek. Dat wil je roch allebei. Al vind ik het ook prima als de zonnepanelen elders liggen. Via een postCodoeroos van Endura kan dat bv. (ik heb nu zonnepanelen op Sonnevack)
5. Duurzaamheid is belangrijk maar moet ook door de toekomstige bewoners van Kranenburg-Noord worden ondersteund. Kies daarom op voorhand voor bewoners(groepen) die dit onderschrijven.
6. Duurzaamheid zou wel billijk, haalbaar, eerlijk, aanvaardbaar, aannemelijk moeten zijn in verhouding tot kostprijs en verwachte resultaten
7. Een wadi wordt m.i. te snel gezien als groene plek die niet onderhouden hoeft te worden. Het mag nooit een vervanger zijn voor riolering. Kijk naar de bomenbuurt met oa de Hazelaarlaan, wij ondervinden zeer veel wateroverlast door slecht onderhoud en gebrek aan aansluiting op riolering vanwege de wadi.
8. Graag contact onderhouden met de werkgroep wijk kranenburg zuid om aan te haken op duurzame centrale warmte en stroomvoorzieningen. Deze wens is al uitgesproken bij een eerdere wijkvrijeenkomst met Veluwe duurzaam.
9. Graag meer aandacht voor de mogelijkheden van houtbouw
10. Het is mooi als, als randvoorwaarden wordt mee genomen dat alle bestaande bomen behouden moeten blijven (dat er uiteindelijk enkele gekapt moeten worden wegens

goede reden is begrijpelijk, mits goede onderbouwing). Alle gebouwen hergebruiken sluit goed aan bij de circulaire economie. Dat kan op verschillende manieren en is mooi uitgangspunt om te onderzoeken of dit met de bestaande gebouwen mogelijk is. Al is het alleen maar het geraamte.

11. Ik vind de stelling liever een boom in mijn tuin dan zonnepanelen op mijn dak te zwart / wit gesteld.
12. Ook hier: een keuze tussen alleen "oneens" en "eens" is vreemd: ik kan best een boom in mijn tuin willen en zonnepanelen. Dat heb ik nu ook. Het een sluit het ander niet uit. Sommige keuzes zijn wat extreem, er is best een tussenweg, bv parkeren en een boom.
13. Warmtepomp en zonnepanelen zijn goede mogelijkheden, maar ook goede isolatie is belangrijk.
14. duurzaamheid moet betaalbaar en rendabel zijn; dus niet koste wat het kost
15. nieuwe huizen moeten duurzaam zijn. Geen gas meer en meteen een dak met zonnepanelen leggen.. Ook de omgeving moet duurzaam zijn, denk aan water en warmte!